

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ  
ÇOCUKLARIN SUÇA SÜRÜKLENMESİNE YOL AÇAN  
NEDENLERİN TÜM BOYUTLARIYLA İNCELENEREK  
KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ MEKANİZMALAR GELİŞTİRİLMESİ  
İLE ÇOCUKLARIN TOPLUMSAL YAŞAMA ETKİN  
KATILIMLARININ SAĞLANMASI İÇİN YAPILMASI  
GEREKENLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN  
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU  
(10/1912, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379)  
İSTANBUL  
ÇALIŞMA ZİYARETİ TUTANAKLARI**

-----0-----

**21 Şubat 2026 Cumartesi**

-----0-----

**KONU**

- İstanbul Sancaktepe Şehit Yüzbaşı Yusuf Kenan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Ziyareti

21 Şubat 2026 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 09.40

BAŞKAN: Müşerref Pervin Tuba DURGUT (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa KÖSE (Antalya)

SÖZCÜ: Ümmügülşen ÖZTÜRK (İstanbul)

KÂTİP: Naci ŞANLITÜRK (Ordu)

----- 0 -----

(Şehit Yüzbaşı Yusuf Kenan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi)

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Kaymakamım, Sayın İlçe Millî Eğitim Müdürüm, çok kıymetli müdür hocalarımız ve kıymetli PDR hocalarımız; ben aslında bugünkü toplantının meramını kısaca size açıklamak istiyorum ki ona göre formatı da şekillensin.

Biz dün Gaziosmanpaşa ilçemizdeydik, orada da ilçenin mülki amirlerini dinledik, daha sonra da derinlemesine bilgi almak üzere PDR hocaları, veliler, ondan sonra, okul müdürleriyle bir müzakere yaptık.

Bugün de önce sizlerden kısa birer sunum almak istiyoruz fakat daha ziyade, bugün PDR öğretmenlerimizden ve müdürlerimizden sahaya dair -onlar bire bir çalıştıkları için- damıtılmış bilgiye ihtiyacımız var böyle derinlemesine; onlarla bir müzakere planlıyoruz, derinlemesine görüşme planlıyoruz. Bu formatta sunumlarımız daha özet. Öğretmenlerimize ve müdürlerimize daha uzun zaman ayırabileceğimiz bir format düşündük.

Bizi bugün burada ağırladığınız için çok teşekkür ediyoruz.

Ben şunu da söylemek isterim: Sancaktepe benim daha önce sık geldiğim ilçelerimizden. Sancaktepe'de risk faktörleri var, doğrudur, suça sürüklenme noktasında fakat onarıcı faaliyetler de çok yüksek. Öğretmenlerimizin, İlçe Millî Eğitim Müdürlüğümüzün çok güzel bir projesi var, hatta "Ben bu projeyi dinlemek için geleceğim." demiştim, sizinle konuşmuştum diye hatırlıyorum.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Dolayısıyla, burayı seçmemizdeki nedenlerden biri de risk faktörlerinin yoğunluğu olduğu kadar buradaki onarıcı, önleyici faaliyetlerin kalitesi ve o çabayı da hem taktir etmek hem de tutanaklara girsin, örnek olarak alalım istedik.

Çok teşekkür ediyoruz tekrar.

Buyurun lütfen.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Çok Kıymetli Başkanım, değerli milletvekillerimiz ve kıymetli heyet, çok saygıdeğer öğretmen arkadaşlarım; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. Teşriflerinizden dolayı hem şahsım hem kurumum adına şükranlarımı sunuyorum sizlere. İlçemizde sizleri ağırlamaktan büyük bir onur ve mutluluk duyduğumu ifade etmek istiyorum.

İlçemiz 507 bini aşkın bir nüfusa sahip son nüfus sayımına göre ve çok hızlı bir şekilde büyüyor yani bu seneye kadar ortalama 15 bin ile 20 bin arasında, Sayın Vekilim, nüfus göçü alıyorduk, bu nüfusumuzun büyük bir çoğunluğu da Anadolu'dan gelmekteydi yani hani İstanbul'un kendi içerisinde gelen nüfustan daha ziyade genç bir nüfus; dolayısıyla, her gelen 20 bin nüfusun 12 bini, Sayın Vekilim, öğrenciydi; dolayısıyla, 10 bin öğrenci demek 10 tane yeni okul yapmak demek. Şu anda çok teşekkür ediyoruz hem milletvekillerimize hem Hükümetimize, Türkiye'de millî eğitim alanında en fazla yatırım yapıldığı bir ilçedeyiz, bundan dolayı da emeği geçen herkese şükranlarımı arz ediyorum.

Biraz önce buyurduğunuz gibi, gerçekten dezavantajlı ailelerin yoğun olduğu bir bölge Sancaktepe; dolayısıyla, herkesin, özellikle şer gruplarının, böyle, gözetlediği, peşinden koştuğu bir ilçe ama biz de okul müdürleri arkadaşlarımla, millî eğitim camiasıyla bize milletin emanet ettiği bu çocukları kendi çocuklarımızdan daha kıymetli bilip o şekilde hareket ediyoruz. Biz üç ayda, dört ayda bir öğretmen arkadaşlarımızla, özellikle PDR'deki -rehberlik araştırmadaki- öğretmen arkadaşlarımızla görüşüyoruz, Millî Eğitim kendi içerisinde görüşmeleri sağlıyor. Bununla ilgili bir proje sunduk, biraz sonra size arz edilecek proje; risk altında olabilecek 550 çocuğumuzu sunduk, biraz sonra size arz edilecek o.

Tekrar, gelişinizden dolayı ve ilçemizde sizi ağırlamaktan dolayı büyük bir onur duyduğumu ifade etmek istiyorum. Bu toplantıların hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum Sayın Vekilim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz.

Buyurun lütfen.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Sayın Başkanım, sayın vekillerim, Sayın Kaymakamım, kıymetli misafirler; tekrar ilçemize hoş geldiniz, sizleri ağırlamaktan dolayı büyük memnuniyet duyuyoruz. Bu toplantının burada olması bize ayrıca bir onur vermiştir.

Sayın Başkanım, Sancaktepe şu anda 507 bin nüfusa sahip, büyük bir ilçe ve 170 okulumuz var örgün eğitim olarak, özel ve resmî kurumlar birlikte; 85 sadece resmî okulumuz var; 99 bin öğrencimiz var; 4.854 öğretmenimiz var ve Sayın Kaymakamımın da ifade ettiği gibi, her gün büyüyen, nüfusu artan bir ilçeyiz, bu açıdan baktığımızda da yine okula ihtiyaç çok duyulmakta, bunu karşılamakla uğraşıyoruz. Hemen hemen her türde okulumuz var; ilkökul, anaokulu, özel eğitim okulları, her türde okulumuz var.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - İkili eğitim...

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - 27 okulumuz ikili eğitim yapıyor, maalesef 85 okuldan 27 okul ikili eğitim yapıyor. Sadece 1 lisemizde ikili eğitim var, diğerlerinde ortaokul ve ilkokul olarak ikili eğitimlerimiz mevcut.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Daha ziyade ikili eğitim mi var?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Hayır, 27 okulumuzda var, toplam 85 okuldan 27'si ikili eğitim yani yüzde 30 civarında ikili eğitim okulumuz var, onların dışında çok bir sıkıntımız yok ama nüfus her gün artmakta olduğu için alttan gelen çağ bizi biraz zorluyor, onun için de devletimizin Sancaktepe'ye yaptığı eğitim yatırımı her geçen gün artmakta. Şu anda 7 okulun bir arada olduğu bir külliye inşaatı, inşallah, bu sene bitecek. Bunların dışında, 3 okulun daha inşaatı bitirilip teslim edilecek. 6 okulumuz yatırım planına alındı, bunlar da bittiğinde biraz daha rahatlamış olacağız. Genel yapı itibarıyla böyle.

Öğretmen sayımız 5 bine yakın ama eksiklerimiz var yani kadrolu öğretmen eksiklerimiz var. İnşallah bunlar tamamlanırsa daha da güzel bir eğitim ortamı olmuş olacak.

İşte, öğrencilerimize sadece eğitim öğretim açısından eğitim vermekle kalmıyoruz, dışarıda takip etmek zorundayız çünkü ekonomik zorlukların olduğu, dezavantajlı bölgelerin de olduğu bir bölge burası. Devamsızlık sebeplerine baktığımızda ve araştırdığımızda, çok olmasa da, az da olsa devamsız öğrencilerimizi görüyoruz; bunlarla ilgili tedbirler almaya çalıştık. Bir toplantımızda, rehber öğretmenlerimizin katıldığı toplantıda "Ne yapabiliriz?"i konuştuk ve "koç sistemi" diyebileceğimiz ikili bir şekilde öğrencilerimize ulaşmayı hedefledik. Sağ olsunlar, hayırseverlerimiz çok burada; hayırseverlerin desteğiyle geçen sene bir prototip olarak liselerimizde başladık, gönüllü olarak iki öğrenciye bir öğretmen koçluk yaptı yani iki öğrencinin koluna girdi "Senin niye bugün canının sıkkın, neyin var? Evde nasılsın? Niye devamsızlık yapıyorsun?" gibi. Biz bu öğretmenlerimize hayırseverlerin katkısıyla 2'şer bin lira destek verdik ilk etapta, işte, "Çocuklarla yemek yiyin, kafeye gidin, sinemaya gidin, herhangi bir etkinlik yapın." dedik ama eminiz ki bu verdiğimiz para bizim can suyuydu, çok daha fazlasını harcadılar öğretmenler.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok güzel bir proje olduğu için detay sormak istiyorum. İki öğrenciye bir öğretmen düşüyor. "Bir öğretmen" dediğiniz normal, okuldan bir öğretmen, değil mi?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Kadrolu, okulun öğretmeni.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani gönüllü değil.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Gönüllü öğretmen.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Gönüllü öğretmen ama yani sonuçta okulun kadrolu öğretmeni.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Tabii, kadrolu öğretmeni, gönüllü oldular.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kaç öğretmenle yaptınız bunu?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Şu anda 250 öğretmenle çalışıyoruz, 500 civarında öğrencimize ulaşmaya çalıştık. Burada da asıl amacımız: Maddi durumu kötü olandan ziyade, okula devamsızlığı çok olan, okulla ve hayatla bağı kalmamış, böyle pamuk ipliğine bağlı kişileri tekrar hayata ve okula kazandırmaya çalışıyoruz. Ne yapıyoruz bununla ilgili? İşte, biz maddi desteklerimizi geçen sene kendi kararımızca yapmaya çalıştık hayırseverler vasıtasıyla. Bu sene Sayın Kaymakamımız projemizi sahiplendi ve dedi ki: "Bunun kurumlarını genişletelim." Belediyemizle, Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla ve diğer ilgili paydaşlarla genişletmeye çalıştık. Belediyemizin tesislerinden faydalanmayla ilgili bir projemiz oldu. Belediyenin spor tesisleri var; aynı zamanda sosyal tesisleri var, yemektir, içmektir, gezintidir. Her öğrencimizi, isteyenleri herhangi bir sanat dalında -resim, müzik gibi- bir kursa kaydettirmeye çalıştık; isteyen öğrencilerimizi bir spor kulübünde futboldur, basketboldur, yüzmedir, tekvandodur, ne isterlerse ona kaydettirmeye çalıştık. İşte, öğretmenlerimiz çocuklarımızla kahvaltılar yaptı, geziler düzenledi, sinemaya gittiler. Zaman zaman toplantılar yapıyoruz, çıktıkları alıyoruz; öğrencileri dinlediğimizde, öğretmenleri dinlediğimizde projenin gerçekten çok faydalı olduğunu tespit ettik, gördük. Zaten bu 500 kişiden belki 10 kişiyi bile biz çevirebilirsek bizim için kârdır, o açıdan bakıyoruz. Bu sene tüm hızıyla devam ediyor. İlk dönemdeki çalışmalar bitti, ikinci dönemde inşallah diğer desteklerle birlikte devam edecek efendim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Peki, ne biçimde, ne sıklıkla buluşuyor öğretmen öğrencilerle?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Biz gizliliğe çok önem veriyoruz, bunun dışında herhangi bir şekilde ortak bir program yapmıyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Zaten bire bir olması da gerekiyor.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet. Her öğretmeni kendi rutinine bıraktık yani nasıl isterse, zaten devamlı okulda olduğu gün görüşüyorlar ama etkinliği kendi isteklerine bıraktık. Onun için, biz sene sonunda veya üç aylık dönemler hâlinde bir rapor alıyoruz yani "Ne yaptınız?" diye.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Rapor alıyorsunuz.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani ayda bir görüşür mü?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Rahat görüşür, haftada bir de görüşür ama etkinliği belki...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani bire bir görüşmeyi ayda birden fazla, haftada bir...

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Tabii, tabii, evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok güzel, harika. Zaten sınıfta görmenin dışında dışarıda...

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Dışarıda zaten, evet, onu takip ediyor aynı zamanda.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama zaten bir bağ kurduktan sonra sınıfta da güzel bir diyalog oluşur.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet. Öğrencilerimizin mesela güzel bir cümlesi vardı: "İlk defa ben adam yerine, insan yerine konuldum. İlk defa benim bir görüşüm alındı, ilk defa benim görüşüme değer verildi."

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şu anda 500 öğrenciyle devam ediyorsunuz.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet, evet efendim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ve 500 riskli öğrenci.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İRFAN ŞENER - Her okuldan 8-10 öğrenci.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Devamsızlığı olan; derslerinde belki başarısızdır ya da evde başka sıkıntıları...

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Anne babasını yeni kaybetmiş olabiliyor, aile parçalanmış olabiliyor. Yani okuldaki rehber öğretmenlerimizin desteğiyle onların önerdiği öğrencilerden her okulda mutlaka bir sayı koyduk 5-10 arasında; çok da abartmadan çünkü bazen amacı da aşabiliyor. Biz dar kapsamlı, en acil olanları bu şekilde çözmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Peki, böyle biraz da tabiri caizse haşarı çocukları da alıyor musunuz?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Tabii, tabii, zaten bu çocuklar çok haşarı oluyor genelde.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İRFAN ŞENER - "8-10 öğrenciyi seçin." dedik, hani, en acil müdahale edilecek. O 5'inci sınıftan itibaren yapılıyor. Çocuk daha küçük; 9-10 yaşında tespit edip o spor faaliyetine bağlanarak, sanata bağlanarak, 8'inci sınıfa gelene kadar çocuk iyileştirilmiş olsun.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet, hem ortaokul hem de lise öğrencilerimiz için bu.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok güzel.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Sayın Başkanım, bir de şöyle bir durum var yani bütün kurumları paydaş olarak bu projeye ortak yaptık. Şöyle ki: Mesela, öğretmen öğrencileriyle görüştükten sonra onun aile durumunu da -mesela, fakirlik durumu varsa- hemen o bize bildirir.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı mesela...

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Evet. Sosyal Yardımlaşma Vakfı işin içine giriyor veya ailede herhangi bir çocuğa karşı bir fiziksel şiddet ve cinsel bir şey olduğunda hemen bunu Sosyal Hizmetler veya Emniyetle... Emniyeti de dâhil ettik. Dolayısıyla, bütün kurumlar, herkes o çocuklar üzerinden şu anda paydaş olarak kendi görev alanını biliyor. Bütün kurumlardan bu projeye ilgili olan bir arkadaşımız görevlendirildi ve her belediye -yerel yönetimleri de dâhil ettik- bütün kurumlar bu şekilde bu projeye sahip çıkıyor, inşallah da başarılı oluruz diye düşünüyoruz yani.

Saygılar.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Hocam, ben bir şey söylemek istiyorum.

Şimdi, öğretmen değişti, öğretmen kalıcı değil, değişti. Bu öğrenciye herhangi bir karne çıkartılıyor mu? Yani, mesela diyelim: "Ali İnci; işte, hastadır, fakirdir, mağdurdur, şu özellikleri var..." Yani, buna uygulanacak olan olaylar yapılıyor mu yani bir not var mı? Mesela diyelim ki ben yeni geldim bu okula, öğretmenim; bir öğrenciyle alakalı "Öğrenciyi tanımıyorum, bir tanıyayım." diyecek olursam bugünkü öğrencilerin hassasiyetleri, bunların özellikleri gibi bir çalışma var mı?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Şimdi, şöyle: Zaten bu çalışmaları biz okul rehberlik servisiyle birlikte yapıyoruz. Rehber öğretmenlerimizin tavsiyesi ve takibiyle devam ediyor.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Yani, yazılı olarak... Bakın, öğretmen gitti...

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Rehber öğretmenimiz zaten bunu takip ediyor. Dosyası var, o kalıcı olarak serviste kalıyor, öğretmen değişirse yeni gelen öğretmene o dosyayı biz devrediyoruz.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Hah, önemli olan o.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Yani idare olarak takip ediyoruz, resmî olarak da.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şimdi, ben de bir şey sormak istiyorum: Davranışsal değişimi de şey yapıyorsunuz yani iyileşmeyi de.

Bilinmeyen Konuşmacı - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir de hangi kriterlere göre? Yani "parçalanmış aile" dediniz, "okul devamsızlığı" dediniz, başka?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İRFAN ŞENER - Sık sık kavga eden...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, daha agresif davranışları olan.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Yani, okulda negatif yönleri öne çıkan, çıkma ihtimali yüksek olan, etrafını etkileyebilen ve daha çok okulu bırakma eğiliminde olan yani...

ALİ İNCİ (Sakarya) - Başarısız öğrenciler.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Okul derslerinde başarısızlığı olan, devamsızlığı olan. Biz de risk faktörleri olarak zaten bunlarda yoğunlaştık.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Parçalanmış aile. Bir de böyle ihmal belirtileri gösteren, kılığında kıyafetinde, değil mi, onları da şey yapıyorsunuz?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani bir erken uyarı sisteminiz var aslında sizin, bu erken uyarı sistemine göre belli kriterleri sağlayan çocuklara müdahale ediyorsunuz. PDR öğretmeninden destek alıp gönüllü öğretmenle de süreci yönetiyorsunuz.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet efendim.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İRFAN ŞENER - Orada bir üst kurul var, okulda; üst kurulda okul idaresi var, rehber öğretmen var bu işi organize eden. O kurul ayda bir ilgili öğretmenlerle toplantı yapıyor yani 10 öğrenci var, 5 öğretmen varsa bu 5 öğretmeni alıyor, rehber öğretmen ve okul idaresiyle toplantı yapılıyor "Nasıl gidiyor?" diye. O üst kurul yönetiyor.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Sürekli takip ediyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Daha önce de konuşmuştuk galiba, öyle hatırlıyorum. Bu takip önemli.

Peki, aile ziyaretleriniz oluyor mu yerinde görmek için aileyi ya da olmalı mı?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Yani, dediğim gibi, şu anda onu planlamadık biz ama öğretmen ve öğrenci arasındaki o ilişkiye göre olabilir.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Olmalı mı, olmamalı mı hocam?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Hayır, normal aile ziyaretleri oluyor. Bunlarla ilgili ekstra bir...

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İRFAN ŞENER - Şöyle Başkanım: Kaymakamımızın talimatıyla, eğer öğretmen problem görürse Aile ve Sosyal Politikalara bildiriliyor. Eğer ki ailede fakirlik nedeniyle böyle sıkıntılar çıkıyorsa Sosyal Yardımlaşma Vakfı Müdürüne direkt telefon edip... Heyet arıyor, biz de Sosyal Yardımlaşma Vakfı Müdürünü arıyoruz "Aileye bir bakın." diye.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bu şekilde çocuğu tekrar okula da kazandırmış oluyorsunuz; okul terkini önlemiş oluyorsunuz; çocuğun davranışsal gelişimine çok büyük, kıymetli bir katkı sunuyorsunuz. Bence çok güzel bir proje, çok teşekkür ediyoruz, bizim de model alabileceğimiz bir proje.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Açık liseye devam edenlere ilişkin bir çalışmanız var mı bunun içinde?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Açık lise bize çok uğramadığı için, efendim, sadece kayıtlarda ve sınavlarda onlarla görüşebiliyoruz. Ama onlar "Biz örgün eğitime geçmek istiyoruz." derlerse ekstra biz destek oluruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Vekilimiz bunu şu yüzden sordu, biz dün şunu fark ettik: Okul terki bu suça sürüklenmede çok önemli bir risk faktörü fakat açık lise olunca artık örgün eğitimden çıktığı için öğretmenlerin, PDR'lerin gözetiminden de çıkmış oluyor. Bu çocuklar halk eğitimlerde, tabii ki, sınavlara giriyorlar ama sanki bir sistem...

RUKİYE TOY (Sivas) - Tüm okullarda sınavlara girebiliyorlar yani belirlenen, Millî Eğitimin belirlediği.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Şöyle: Artık e-sınav da var.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama organizasyonu halk eğitim yapıyor galiba.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Yok, biz yapıyoruz efendim, Bakanlık yapıyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bu çocuklar görünmeyen, takip edilmeyen çocuklar aslında yani bunu söyleyelim de.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet, evet, doğru.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Şimdi, buradaki problemi de...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir sistem şey yapsak aslında, burada yapılabilir bir model, bir pilot başlatırız. Biz bunu raporumuzda dün fark ederek... Dün Gaziosmanpaşa'da, evet, çok güzel çalışmalar var ama okul terkindeki çocuklar bir şekilde buralardan çıkıyor. Buna yönelik bir model geliştirmek gerektiğini düşündük, size o yüzden sordu vekilimiz de.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Dâhil edelim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Okul terki olan kaç çocuk var acaba?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Devamsızlık yapan mı?

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani yok, tamamen okuldan çıkıp açık liseye giden mesela? Yüzde kaç?

RUKİYE TOY (Sivas) - Okula gitmek aslında eskisi kadar da kolay değil, değil mi?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Şöyle: Ara sınıflarda kolay değil ama lise 1'e kayıtlarda isteyen öğrencilerimiz açık liseye geçebiliyorlar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Peki, ne kadar oluyor Sayın Müdürüm? Sancaktepe özelinde soruyorum.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Yani yüzde 2-3'ü geçmez.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yüzde 2-3? Kaç öğrenciye tekabül ediyor, işte, onları bir datada almak lazım.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Yok, 200-300 efendim, fazla değil.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ha, 200-300.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Anladım.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Yüze 2'den de az yani.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Daha da az. Hayır, ben liseye geçiş oranı olarak yüzde 2-3 dedim yani liseye 9-10 bin civarında öğrenci geçiyor, 9-10 binde 200 civarında geçiyor her yıl.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok değil.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Çok değil, hayır, değil. Devam ediyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Peki, kızlarda mı yoğunlaşıyor, erkeklerde mi bu açık liseye geçmek?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Eşit oranda diyebiliriz, çok fazla bir detaylı çalışma yapmadık onunla ilgili.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yani bu aslında, şimdi, sanki Millî Eğitimin dışına çıkıyor, kimin alanına giriyor?

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - Şöyle ki: Genelde açık liseye geçenlerin bir kısmı da MESEM'e geçiyor yani mesleki açık liseye geçiyor; aynı zamanda çırak olarak, kalfa olarak bir iş yerinde çalışıyor; biz de haftanın bir iki gün okulumuzda ağırırıyoruz ve onları mezun ediyoruz, diploma veriyoruz. Şu anda Sancaktepe'de 2 bin civarında öğrencimiz MESEM'de öğrenim görmekte.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Sayın Başkanım, diğer bir projemiz de Ödev Evi. İstanbul'da da en çok Ödev Evi'nin olduğu ilçe Sancaktepe.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok güzel. Saat kaç ile kaç arasında oluyor burada?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Yani, bizde ikili eğitim olduğu için sabahtan başlıyor; akşam yediye, sekize, bazı yerlerde dokuz, ona kadar devam ediyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Kaymakamım, şu yüzden sordum: Suçların yoğunlaştığı bazı saat dilimleri var, genelde okul çıkışı. Eğer tam gün eğitimse mesela beş ile yedi arası, o yüzden. Sekize kadar devam etmesi çok iyi Ödev Evi'nin.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Tabi, tabii. Bazı yerlerde oradaki... Dediğim gibi, bu işlerde biraz gönüllülük esasına dayanıyor yani devlet memuru istemeyince olmuyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ödev Evi'nde de okul öğretmenlerimiz mi nezaret ediyor?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Üniversite öğrencileri daha yoğun ama orada da şu anda bir görevlendirme yaptık, tamamen Millî Eğitime bağladık, Millî Eğitim Şube Müdürü arkadaşımız tarafından koordine ediliyor. Her mahallede -bizde 3 tane semt var; Samandıra, Yenidoğan, şey- her semtten bir halk eğitim müdür yardımcısı orayı koordine etmekle görevli; artı, Ödev Evi hangi okul bölgesinde ise o okul bölgesinin o okuldaki müdür yardımcısı oradan sorumlu, o Ödev Evi'nden sorumlu. Müftülük işin içerisinde, sosyal yardımlaşma işin içerisinde, diğer bütün kurumlarla ödemelerde de burada koordineli bir şekilde iş yapıyoruz. Yani, 19 tane gerçekten çok çok ciddi anlamda orada İngilizce, diğer kursları da veriyoruz; sadece, hani, gelip de ödevlerini yapma konusunda bir şey değil. Daha çok üniversite öğrencileri rehberlik ediyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ne güzel.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Seçtiğimiz üniversite öğrencileri; hem onlara da bir katkı sağlanmış oluyor, çocuklara, 16-17 bin lira gibi bir aylık ödeme de yapıyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ha, üniversite öğrencisine?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Tabii.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok iyi, çok kıymetli.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Onlar da geliyor hem kendi ihtiyaçlarını karşıyorlar hem de çocuklara rehberlik ediyorlar, aslında hem kendilerine bir staj da olmuş oluyor. Çocuklar onlarla daha da şey yapıyor. Eksik kalan yerlerde halk eğitim üzerinden, işte, orada farklı kursları da açıyoruz yani resim veya İngilizce, diğer kursları da açarak onlara hitap ediyoruz orada.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yeterli ilgi var mı bu Ödev Evlerine?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Çok.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok iyi, harika.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Bizim burada "full-time" dolu yani hatta o yüzden yoğun bir şekilde açıyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Belki yenisine ihtiyaç vardır, değil mi?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Açıyoruz biz.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ SADIK ASLAN - 4 tane daha açılacak galiba Sayın Başkanım.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Evet.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İRFAN ŞENER - O Ödev Evi projesi kapsamındaki 500 öğrenciyi de Sayın Valimizim, Kaymakamımızın talimatıyla oraya sevk ettik. Dedik ki... Evinde çalışma ortamı yok, 4-5 kardeşi var veya işte, farklı sebeplerle evlerinde çalışma ortamı yoksa Ödev Evlerinin adreslerini bildirdik öğretmenlerimize, onlar da oraya... Bu anlamda da bir çalışmamız var.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bu İstanbul Valiliğinin bir projesi, Ödev Evi.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İRFAN ŞENER - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Başka şehirlerde var mı acaba bu?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Bir Antep'te uygulanmıştı yine Sayın Valimiz Antep'teyken o Antep'te uyguladı ama Sayın Valimize ait bir proje.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bunun projenin yaygınlaşmasını önerebiliriz doğrusu, güzel bir proje.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Kesinlikle ve aslında bunu burada Sayın Valimiz sahipleniyor ama genel merkezden bir bütçenin ayrılması lazım çünkü gerçekten... Mesela biz bu çocuklardan 150-200 çocuğumuza ders çalışma masası aldık, hediye ettik; yoktu yani, hani, evinde ders çalışabilecek bir ortamı yoktu.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok kıymetli, kesinlikle.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Dolayısıyla, bu Ödev Evlerini biraz artırabilirsek çünkü her yerde kütüphane yok. Sancaktepe 550 bin; 120-150 bine yakın öğrencimiz var özellerle beraber. 100 öğrencinin oturup çalışabileceği toplam 2 tane kütüphane... Maalesef, o konuda da eksikliğimiz var.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok güzel bir proje. 2 proje de çok güzel doğrusu yani bunun, eminim, yansımaları da oluyordur.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Ama bunun önemli şeyi: Rehber öğretmen arkadaşlarımıza canıgönülden teşekkür ediyorum, hakikaten çok ciddi emek sarf ediyorlar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, rehber öğretmenlerimiz de bugün cumartesi olmasına rağmen, sağ olsunlar, geldiler; onlara da çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi biz, Kıymetli Kaymakamım, rehber öğretmenlere ve okul müdürlerimize bazı sorular soracağız.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Şimdi mi soracağız Başkanım? Sunum yapacak mıydık?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Yok, sunum bitti.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ha, bitti mi o?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Biraz kısa yapalım deyince...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Eğer Sayın Kaymakamım alınmazsa benim bir önerim var, çünkü çalışmadan somut çıkardık gibi oldu: Acaba biz rehber öğretmenlerle teke tek görüşebilir miyiz yani Sayın Kaymakamım ve Millî Eğitim Müdürü olmadan bir görüşme yapmamız mümkün olur mu bir sakınca yoksa?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Tabii canım, sıkıntı yok, olur mu ya? Ya, gerçi benim yanımda çok rahat konuşuyorlar. Ben biraz bağımsız...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Biz dün orada öyle bir şey orada yaşadık da o yüzden dedim.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Ama Millî Eğitim camiasının içinde... Yok siz nasıl uygun görüyorsunuz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Siz de nasıl takdir ederseniz. Sanki sorunları tespit etme noktasında daha sağlıklı olacak gibi geliyor bana.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Bizim açımızdan Sayın Başkan nasıl uygun görürse.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Kaymakamım, vallahi, dün bütün mülki amirler vardı, bütün paydaşlar vardı, PDR hocalarımız da vardı, öyle bir şey yaptık.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ama sonrada gelip yalnız...

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Sibel Hanım'a gidenler olmuş galiba.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Evet, evet, size de...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Size de mi?

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Evet.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Evet, o yüzden.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Muhalefete gitmişler, görüyor musunuz? Benim haberim bile yok.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Ya, şöyle: Biz dinliyoruz gerçi her gittiğimiz yerde; bu sene de iki sefer yaptık, Emniyet, profesör arkadaşları da getirdik. Bir biz yaptık, bir Emniyet teşkilatıyla beraber yaptık ama takdir sizin; biz yan tarafta sizi bekleriz yani.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Kaymakamım, siz nasıl uygun görürseniz.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Yok yani arkadaşlar nasıl rahat ediyorsa. Bizim amacımız çözüm odaklı yani nasıl rahat ediyorsa.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tamam, o zaman PDR hocalarımızı kendilerini böyle daha rahat ifade edeceklerse o şekilde bir dinleyelim Sayın Kaymakamım, kusura bakmazsanız.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Estağfurullah, yok ya.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Biz bir dinleyelim, sonra haber veririm. Sayın Kaymakamım, baktık çok kızıştı ortam, sizi çağırırız.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Ben arkadaşlarla okullara gittiğim zaman diyorum ki: "Millî Eğitim Müdürümüz şu anda sizi duymuyor, istediğiniz her şeyi konuşabilirsiniz."

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ben size bir şey söyleyeyim mi: Bir kere, Sayın Kaymakamım, şu projeyi şurada yapıyorsunuz ya zaten bu çok güzel bir uyumun, bir harmoninin, bir iş birliğinin tezahürü.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Bu gönüllük işi yani ama zorlama olduğunu söylüyorlarsa... Bize gönüllü yaptıklarını söylediler.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Gaziosmanpaşa'dan öyle bir şey gelmiş, benim haberim yok.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Biz düşünüyoruz, sizin düşünmeniz değil de yoksa Kaymakam Bey'le bizim bir problemimiz yok. Müdürlerden hariç bir rahat dinleme istedik.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama Sayın Kaymakamımız o güzel diyalog ortamını oluşturmaya zaten böyle bir verim alınmazdı.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Şurada müdür arkadaşlar da var, onları da alırsak daha tek dinleyeceğiz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - O zaman şöyle yapalım: Müdürlerimizi ayrı dinleyelim, öğretmenlerimizi ayrı.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Evet, öyle olabilir.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Önce müdürlerimizi dinleyelim, PDR öğretmenlerimizi alalım, sonra... Öyle yapalım mı?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Evet, müdürleri dinleyelim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şöyle: Yeri de tasarruflu kullanmak adına yani müdürlerimiz burada boşalan yerlerde oturabilir. Gerçi pek de boşalmayacak yer ama.

Kaç müdürümüz var şu anda acaba?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kaç müdür var acaba? 15.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - 15. O zaman iki fasıl da mı yapalım?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Evet, iyi olur.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Daha doğrusu, müdürlerinizden çekinir misiniz kıymetli PDR hocalarımız? Bence çekinmezsiniz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bu soru da sakıncalı.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Peki, öyle yapalım. Sonuçta, burada ciddi bir güzellik ve harmoni zaten var.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Evet, evet, çok güzel.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Önce müdürlerimizi dinleyelim, belki öğretmenlerimizle ilgili onların şikâyeti olacak, bilmiyoruz yani; öğretmenlerimiz de belki müdürlerimizle ilgili bazı... Şaka yapıyorum tabii. O hâlde öyle yapalım;

önce müdürlerimizi dinleyelim, sorular odaklı olsun, önce müdürlerimize soru soralım, sonra PDR; böylece zamanı ekonomik de kullanmış oluruz.

PDR öğretmenlerimizi çok kısa bir süre dışarıya davet ediyoruz, sonra tekrar hep beraber devam ederiz.

Kıymetli müdürlerimiz, önce, ben birkaç soru hazırladım. Şöyle bir usulle gidiyoruz: Bütün vekillerimiz sorularını toplu soruyor, sonra sizden toplu cevaplar alıyoruz; o yüzden, siz de not alabilerseniz çok kıymete geçer.

Ben okul müdürlerine şu soruları hazırlamışım: Suça sürüklenme riski taşıyan öğrenciyi hangi davranışlarından tanıyorsunuz? Meslek liselerinde suç riski daha yüksek mi, böyle bir istatistiğiniz var mı yani düz lise, Anadolu lisesi, meslek lisesi ayrılıyor mu? Devamsızlık mı, akran grubu mu, aile yapısı mı daha belirleyici? Benim sormak istediğim 3 ana soru bunlar.

Vekillerimizden de hızlıca soruları alırsak mikrofonu müdürlerimize verelim, daha ziyade sizde olsun istiyoruz mikrofon.

Buyurun.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Öğretmenleri konuşturacaksınız ben de öğretmenim, ben de öğretmen yönünden konuşabilirim.

Değerli arkadaşlar, hayırlı günler diliyorum.

Tabii, öğretmen arkadaşların arasında ben de beden eğitimi öğretmeni ve yine suça sürüklenen çocuklarla alakalı çalışmalar yapmış bir arkadaşınızım, Komisyonumuz da bundan yararlansın diye söylüyorum.

Şimdi, öğretmenken hiç ayırım yapmıyordum "Bu Cumhuriyet Halk Partilidir, bu MHP'lidir, bu Refah Partilidir." diye. Millî Görüş kökeninden gelen bir insandım, gençlik dönemlerinde de aynı ve Hendek Lisesinde öğretmenlik yaptığım zaman 3 öğrencim ortaokulda tamamen çete oluşturmuş, güvercin hırsızlığı yapıyor, başka şeyler yapıyor, baktığınız zaman, okulun dışında, dersin dışında her şeyi yapıyorlar. Karakoldalar; yakalamış polis bunları ve gittim, karakoldan bunları aldım, ondan sonra bunlarla ilgilenmeye başladım ve bunları bırakmadım. Bunların babaları İdris Demir, Cumhuriyet Halk Partili bir baba; ben belediye başkanı adayı oldum, hiç oy vermedi bana, 3 çocuğunu okuttum adamın, rahmetli oldu. Orhan Karagözlü; onun da babası Cumhuriyet Halk Partili, koyu ama ve onu da hiç bırakmadım, onun babası beni desteklemeye devam etti hayatı boyunca. Yine, bunun yanında, Ulaş Baltacı, zaten isminden belli, babası da aynı şekilde militan birisiydi, Cumhuriyet Halk Partili bir ailenin çocuğuydu. Bunların 3'ü de beden eğitimi öğretmeni oldu. İdris Demir şu anda Sakarya Voleybol Takımı'nın beden eğitim öğretmeni, bayanlar 1. Lig'de 20 maçın 18'ini aldı. Yani yetiştirdim, bırakmadım; bıraksaydım sokağa gidecekti. Orhan Karagözlü şu anda Şehit Ali Gaffar Okkan İlköğretim Okulunun Müdürü; Hendek'in en önemli, en güzel müdürlerinden birisi. Eyüp Yazıcı ise baktığımız zaman, Sakarya'da yine okul müdürü...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok pardon Sayın Vekilim, tutanaklara geçiyor ya, isim vermese mi acaba?

ALİ İNCİ (Sakarya) - Ya, okul müdürü, bir şey yok, yetişmiş adam yani şeylik değil.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yok ama mahremiyete uygun değil Sayın Vekilim.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Ve arkadaşlar, bunların aynen ben öğretmenlik yaptığım dönemde öğrencilerime nasıl sahip çıktıysam aynı şekilde sahip çıktıklarını görüyorum. Ama ben bunları üniversiteye girerken de takip ettim -sizler takip ediyor musunuz, bilmiyorum- üniversiteye girmelerini sağlamada, işte, beden eğitimi bölümüne girmelerini sağlamada gayret ettim ve arkasından baktım ki farklı bir düşüncenin içerisinde, işte, molotofkokteyli falan attıkları farklı farklı... Hendek'ten çıkıp, gelip evlerinde toplantı yaparak onların üniversite hayatında yanlış yere düşmemeleriyle alakalı onlara sahip çıktım. Yani bir öğrenciyi, yalnız sınıf boyu değil, aldığımız öğrenciyi mesleğine varıncaya kadar, mesleğinden sonra da takip ettiğimiz duruma gelmesi lazım. Yani sizler eğitimcisiniz. Şu anda ben 500'ün üzerinde beden eğitim öğretmeni yetiştirdim, ciddi bir şekilde; diğer okullara verdiğimiz öğrenciler var. RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin benim öğrencimdir, misal; bunun gibi çok çok var yani Türkiye'de farklı yerlerden gelen öğrenciler var. Tabii, yaptığınız meslek çok önemli, çok kıymetli bir meslek olduğuna inanıyorum. Sizleri de dinleyeceğiz ama ben de hayatımda bir olayı daha yapıyordum: Ben öğrenciyi aldığım zaman, karnesi vardır -şu anda da çıkartıp getirebilirim, Sayın Başkana da verebilirim- ismi yazılı öğrencinin, üstten aşağı ne olabilecek olduğunu hedeflediğim doğrultuda altta yazıyordum. Kaç tanesi "Orta Doğu Teknik Üniversitesine gider." dediğim Almanca öğrencisini orta 1'inci sınıftan 2'nci sınıfa geçtiği zaman "İngilizce" yaptım, bütün öğretmenler bana "Orta Doğucu" diye taktılar. Öğrenci okulu bitirdi, elhamdülillah, Orta Doğu makine bölümüne girdi ve 1'incilikle bitirdi makine bölümünü. İşin özüne baktığımız zaman, yani, bizim arkadaşlarla birlikte hazırladığımız o raporlar örnek olmuştu o dönemde. Hangi öğrencimin kayıtlarında ne var, hâlâ kâğıtlar duruyor bende. Efendim: "Sol kulağı az duyuyor. Bunun 9 kardeşi var. Babası çalışmıyor. Babası şudur." Bunların hepsini kayıt altına alarak ben böyle bir çalışma yaptım geçmişte ve bundan dolayı da başarı elde ettiğimi ifade etmek isterim.

Hepinizi saygıyla selamlarım. Sizleri de dinleyeceğiz inşallah ama yalnız burada, sınıfta değil; okul bittikten sonra da o öğretmen arkadaşların o öğrenciyle devam etmesi önemli.

Benim oğlan şimdi Sakarya'da okulu bitirdi, üniversiteyi bitirdi, öğretmeniyle ilişkisi hâlâ devam ediyor; çok güzel bir olay. Bunu sizin de yaptığınızı biliyorum, inanıyorum inşallah.

Teşekkür ederim hepinize.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Rukiye Vekilimizin söz talebi var.

Buyurun Vekilim.

RUKİYE TOY (Sivas) - Teşekkür ediyorum, toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Kıymetli müdürlerimiz, inşallah güzel sonuçlarla buradan ayrılabiliriz.

Ben Sivas Milletvekili Rukiye Toy.

Ben de bir eğitimci olarak şunu merak ediyorum: Tabii, okul ortamlarında çok bulundum. Bazı öğretmenlerimizin gerçekten hem mesleğine hem öğrencisine hem okuluna saygısı, idarecisine saygısı ve mesleki duyarlılığı çok yüksek olabiliyor; bazen de bazı öğretmenlerimiz aynı hassasiyete sahip olamayabiliyor, işte, beş dakika geç giriyor derse, erken çıkıyor beş dakika; sınıf içerisindeki etkinliğin neler olduğunu çok da bilemiyoruz, işte, orada kapı kapandıktan sonra öğrenci ile öğretmen arasında geçiyor artık. Sizler



öğretmeninizin, bu anlamda, performansını ölçebilecek bir değerlendirme yapıyor musunuz? Yapıyorsanız sonucunda, bu değerlendirmeden sonra nasıl bir yaptırım uyguluyorsunuz gerekli performansı sağlayamayan öğretmenimiz için?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sibel Vekilime sözü veriyorum.

Buyurun.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - CHP Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez.

Tabii, Ali Vekilim Cumhuriyet Halk Partisinden örnek verdi isimleri anlatırken ama o tam tersi de olabilir yani AKP'li de olabilir.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Problem değil yani.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Dolayısıyla, bir öğretmenin öğrencileri üzerinde nasıl hayatı çevirebildiğini, dönüştürebildiğini anlatmak istedi. Ben de katılıyorum, öğretmenler çok önemli ama şunun da altını çizmek isterim: Kahramanlığı sadece öğretmenlerden beklememizin ya da şimdi burada olan müdür arkadaşlarımızdan kahramanlık beklemenin tek başına doğru olmadığını düşünüyorum.

Şimdi, önemli bir proje hazırlamışsınız. Zaten bize baştan beri dinlediklerimiz ve hayat deneyimimiz de gösterdi ki Türkiye'de problem şu: Her kurum ayrı ayrı, baktığımız zaman, proje yapıyor, çalışmalar yapıyor kâğıt üzerinde dört dörtlük ama koordinasyon eksikliği ya da içselleştirememek eksikliği nedeniyle de bir türlü bu helvayı hazırlayamıyoruz, çözüm üretmiyoruz noktasındaydık. Anladığımız odur ki Sancaktepe'de bu helvayı hazırlamak üzere çok iyi bir irade oluşmuş, güzel çıktılar alacağımıza da inanıyorum. Yani koordinasyonla birlikte yürütülmesi önemli.

Şimdi, biz, açıkçası, ne kadar güzel projelerin hazırlandığını değil de veriler üzerinden bize verebileceğiniz bir bilgi varsa bunu duymak isteriz.

İki: Okul müdürleri olarak ne problemler yaşıyorsunuz, bunları duymak istiyoruz.

Bir de Ali Hocam dedi nasıl dokunabildiğini ama biz artık biliyoruz ki eski öğrenci profili yok, profil çok değişti, artık çocuklar ne ailelerin ne okulların; başka başka mecralara ait çocuklar; o zorluklar içerisinde dokunmaya ve değiştirmeye çalışıyoruz. Bu problemleri nasıl aşabiliriz? Aslında okul müdürleri olarak -hani, ayrı ayrı konuşmamızın, görüşmemizin nedeni o- sizin bizden isteyeceğiniz -bu, ekonomik problemler de olabilir, sayısal bir yetersizlik olabilir- ileride, bütçeleme döneminde de bizim bu raporda önerebileceğimiz neleri bize önerebilirsiniz, onu dinlemek için şimdi teke tek görüşme yapıyoruz. O yüzden, hani, ben, dediğim gibi, kahramanlık filan da beklemiyorum. Zorluklarınız nedir? Bunların biz ortak akılla nasıl duygusal bölümünü, gönüllülük bölümünü... Elbette gönüllülük önemli ama okulda çalışma yapan bir öğretmenin sadece gönüllü olmasını da doğru bulmadığımı yani onu başka yönden tatmin etmediği müddetçe... Bir de okulda yoruluyor; bir de böyle sosyal, ekonomik durumların zor olduğu bir yerde mücadele eden, eğitim öğretim vermeye çalışan öğretmenlerin veya müdürlerin ne kadar zorluk çektiğini biliyoruz; dolayısıyla "Al, bir de 2 öğrenciye de gönüllü hizmet ver." demenin de zor olduğunu düşünenlerdenim. Ne sağlayabiliriz bu sizin "gönüllü" diye nitelendirdiğiniz arkadaşlara? Hem proje daha faydalı olsun hem siz de daha rahatlayın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurun.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Selvan Taşcı, İYİ Parti Tekirdağ Milletvekili.

Teşekkür ediyorum, hafta sonunuzu bize ayırdınız.

Tekrara düşmek istemiyorum, zamanımız da dar. Genel hatlarıyla aslında Tuba Vekilimin dediği o suçlar okullar arasında neye göre öbekleniyor, öyle bir mesele var mı? İşte, meslek lisesi, düz lise, Anadolu lisesi ve ikili eğitim, tam gün eğitim yapan okullar arasında da yine böyle bir fark var mı?

Bir de -şöyle, diğer sorulardan farklı olarak- okul müdürlerinde ya da okullarda benim şöyle bir gözlemim var uzun yıllardır: Bazen "Aman, okulun adı lekelenmesin." diye bir problemi baskılama ya da üzerini örtme yoluna gidilebiliyor ama aslında bu mesele spesifik olarak bir okulun, bir öğretmenin, bir müdürün değil, çağın meselesi; dünyanın her yerinde birçok ülke bu meseleyle mücadele ediyor. Dolayısıyla, aslında sorunu baskılayan değil de sorunu bütün gerçekliğiyle doğru tespit edebilen bir de çözümüne katkı koyan okullar ve eğitimciler daha kıymetli hâle geliyor yani bu bakış açısıyla biraz meseleyi bize aktarırsanız. Gerçekten tıkanıyorsunuz, gerçekten çaresiz hissettiğiniz noktalar neresi? Hem öğrenciyle karşı karşıya geldiğiniz alanları çözmeye çalışırken hem de aileyle, veliyle karşı karşıya geldiğiniz, aşamadığınız alanlar olabilir; buralar da aynı şekilde yani nerede tıkanıyorsunuz, onu öğrenebilirsek belki bizim de size bir katkımız olur, zaten ortak öğrenmek istediğimiz şeyler yani somut yaşadığımız olaylardan giderek de...

Bir de kendinizi bir güvenlik tehdidi altında hissediyor musunuz aslında, zaman zaman öğrenciye ya da ailelere karşı "Bu meselelerle fazla haşır neşir olduğumuzda biz de hedef hâline gelir miyiz?" gibi bir kaygı da taşıyor musunuz? Çünkü maalesef yaşanmış birçok örnek var. Böyle, bütün çıplaklığıyla konuşabilirsek hepimiz için daha yararlı olur.

Teşekkürler.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ben PDR'ci öğretmenlerimize de soracağım, size de sorayım.

Bu arada ben kendimi tanıtmayı unuttum: Tuba Durgut, İstanbul Milletvekili.

Burada karşılaştığınız tipik bir vakayı anonim olarak anlatabilir misiniz? O çocuğu hangi aşamada sistem kaybetti? Eğer böyle bir şeyiniz varsa, örnek üzerinden anlatabileceğiniz bir şey varsa onu da dinlemek isteriz.

Şimdi, başka söz talebi var mıydı sayın vekillerim? Yok gibi görünüyor.

Sayın müdürlerimize söz verelim.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ MÜDÜRÜ MURTAZA KALI - Merhabalar Sayın Başkanım, sayın vekillerim; hoş geldiniz.

Değerli bir çalışma olduğunu düşünüyorum.

Ben tanıtayım kendimi: Murtaza Kalı, Sancaktepe Yenidoğan Anadolu Lisesi Müdürüyüm. Kadrolu müdür olarak beş yıldır bu okulda görev yapıyorum.

Okulumuz Sancaktepe'nin, İstanbul'un en dışındaki okul; üçüncü köprü bağlantı yolunun hemen kenarındaki bir okuluz. 1.300 öğrencimiz var. Okulumuz üç yıl önce yeni yapılan bu binaya taşındı; bundan önce okulumuz ikili eğitim yapıyordu, okulumuz yeni binasına taşındığında normal eğitime döndük. 40 derslikli bir binamız var, 1.300 de öğrencimiz var. Daha önce ikili eğitim yapıyorduk, 2 bin öğrenciyle ben okulu devralmıştım. Okulumuzu ilk devraldığım, ikili eğitim yapıldığında okulda ciddi disiplin problemleri ve okul başarısızlığı söz konusuydu ancak son üç yıl içerisinde normal eğitime geçmemiz...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - İkili eğitimden normal eğitime geçtiniz.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ MÜDÜRÜ MURTAZA KALI - Evet, normal eğitime geçtik Sayın Vekilim, öğrenci sayımız normale döndü yani taşıyabileceğimiz yük noktasına geldik çünkü 2 bin öğrenciyle ben başlamıştım burada, hatta "Bu problemlerin altından nasıl çıkacağız?" diye ciddi ciddi de bırakmak gibi bir şey bile düşünmüştük yani. O zaman ciddi bir öğretmen eksiği vardı, müdür yardımcısı eksiği vardı okulda. Gittiğimde okulda 30 kadrolu, yaklaşık 50 ücretli öğretmenle ben göreve başladım; bir de yeni, pandemi döneminde göreve başlamış bir hanımefendi, bir müdür yardımcısı vardı; deneyimi, mesleki tecrübesi de azdı ancak beş yıl içerisinde özellikle de ben özverimle, çabamla okulu iyi bir noktaya getirdiğime inanıyorum. Benden önceki dönemde üniversiteyi kazanma oranı yüzde 3'lerde, yüzde 5'lerdeyken şu an yüzde 45'lerde. Ben iki yıldır İstanbul'da ilk bine öğrenci sokan kenar bir mahalle okuluyum. Sayın Valimiz de bizi yazın çağırdı törene, ödüllendirdi. İlçemizde ODTÜ'ye öğrenci göndermeye başladım iki yıldır ve ilk bine öğrenci sokuyorum. ÖSYM'den aldığım istatistikler elimde, buna göre okul başarımız yüzde 5'ten yüzde 45'e geldi.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - İkili eğitimden tekli eğitime geçmenin olumlu faydasının somut göstergesi.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ MÜDÜRÜ MURTAZA KALI - Tekli eğitime geçmenin olumlu faydası, evet. Disiplin olaylarımız yüzde 90 azaldı çünkü ondan önce ben gittiğimde her gün bir travma yaşıyordum okulda veliyle, öğrenciyle, mahalledeki diğer esnafla. Örneğin, marketteki adam geliyordu "Ya, bu çocuklar markette hırsızlık yapıyordu." diyordu.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Üstelik burası bir Anadolu lisesi. Sınavla giren...

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ MÜDÜRÜ MURTAZA KALI - Sınavsız, normal Sayın Başkanım, diploma notuna yani çocuğun ortaöğretim başarı puanına göre alıyor; proje okulu değil, normal bir okul. Üniversite sınavında başarımızı yüzde 10'lardan yüzde 45'lere getirdik, disiplin olayları da yüzde 90 azaldı. Bunun iki nedeni var: Birincisi, okulun normal eğitime geçmesi; ikincisi, kadromuzun tam olması. Şu an Sancaktepe'de hemen hemen hiç ücretli öğretmeni olmayan okulum ben. Ha, burada biraz benim öğretmen arkadaşlarımla olan olumlu diyaloglarım da etkili oluyor ve her tayin döneminde benden gidenden çok tayin isteyip gelen oluyor. Okulda olumlu bir iklim var yani öğretmenler arasında, çalışma ortamında olumlu bir iklim var. Okulumuz arazilerin ortasında, su içecek yer yok yani dışarıda, sadece kantinde bir ortam; bu kadar olumsuzluk olmasına rağmen... Ulaşım problemimiz var, Belediyemizin ve özel ulaşım hatlarının belli saatlerde yoğunluğu var öğrencilerin giriş çıkış saatinde ama buna rağmen, okulda olumlu bir iklim olduğu için hem öğrenci nakillerinde hem gelmek isteyen öğrencilerde hem öğretmenler de iyi bir teveccüh kazandık okul adına ve güzel bir başarı sağladık. Tabii, bu başarı ekip işi. Ben şunu söylüyorum: Okullarımız normal eğitime geçmeli mutlaka, tekli eğitime geçmeli. Sınıf sayılarımız -hani, Avrupa Birliği istatistikleri falan çok güzel, ideal olan- 24 öğrenci olursa tabii ki başarı daha da artacak. Şu an ben 33-34 ortalamayla eğitim yapıyorum, 40 ortalamanın altında yani istatistiklerimiz, 33-34; şu an Bakanlığımız 34 olarak zaten hedeflemiş, benim sınıflarım o. 1.280 aktif öğrencim var, 38 derslikte eğitim yapıyorum. Laboratuvarlarımızın hepsi tam donanımlı.

Okullarımızın bir de şöyle eksiklikleri var: Laboratuvarlar olarak çok güzel, hepsi tamamlandı; fizik, kimya, biyoloji, bilgisayar, resim, müzik atölyelerimiz, kütüphanemiz, hepsi var. Daha çok sportif alanlara yönelik de donanımların tamamlanması -spor salonları gibi, yüzme havuzları gibi- ya da Belediyenin imkânlarının ortak kullanılması ya da daha yaygınlaştırılması.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Büyük bahçeniz var mı Hocam?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ MÜDÜRÜ MURTAZA KALI - Benim bahçem yeterli, okulum yeni yapıldığı için bahçesi yeterli; şehrin dışında olduğu için, arazisi geniş olduğu için. Hatta halı saha da var yani tel örgülü halı sahada yapıldı ancak benim kapalı spor salonum biraz küçük. Açıkta kapalı bir spor salonu olursa... Okul yeni yapıldı, daha iki buçuk yıldır oradayız, 3'üncü eğitim öğretim yılımız.

Benim taleplerim şunlar: Okulların normal eğitime geçirilmesinin ideal olacağını, 30'un altında öğrenci olmasının ideal olacağını, bu rakamların tutturulursa... Çünkü İstanbul sürekli göç alıyor, hızlı bir kentleşme var, kentsel dönüşüm bizim ilçemizde çok fazla; o yüzden, bir bakıyorsunuz, küçük arsanın küçük bir gecekondulu koca bir apartmana, rezidansa dönüşmüş, 1 kişi yaşarken 50 aile gelmiş. İstanbul hızlı kentleşiyor. Benim okul müdürü olduktan sonra Sancaktepe'de gözlemlediğim: İlçemizde gerçekten son beş yıldır -okul, ilçe yönetimiyle yakın çalışmak zorundayız yani gözlemliyorum- okul sayısı da çok fazla. Aşırı bir şekilde okullaşma yapılıyor ama yine de okul yetersiz kalıyor çünkü gerçekte Sancaktepe'nin -nasıl diyeyim- kuzey tarafları boş, Şile'ye doğru ve buralarda geniş araziler var, burada kentleşme hızlıca devam ediyor. O yüzden, Sancaktepe'ye daha fazla okul yapılması...

İkincisi: Biliyorsunuz, artık Türkiye'nin problemi kira, konut mülkiyetleri. Burada öğretmen tutamıyoruz. İnsanlar ne yapıyor? Üç yıl, dört yıl çalışıyor; ilk, aday olarak atanan öğretmen çekip Anadolu'ya, memleketine tayin istiyor çünkü burada kiralar 35-40 bin lira bandına dayandı, mülkiyetler çok uçu, yaşam maliyeti yüksek oldu. İstanbul'un bir yaşam maliyeti var, bunun düşürülmesi lazım ya da bunun desteklenmesi lazım, kamu görevlilerinin.

Yine, okullarda rehber öğretmen sayısında "500" diye bir norm sistemimiz var bizim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Rehber öğretmeni mi?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ MÜDÜRÜ MURTAZA KALI - Evet, rehber öğretmen ve idareci sayıları. Anadolu lisesinde 500 öğrenciye 1 rehber öğretmen veriliyor, 1 müdür yardımcısı. Bana göre rehber öğretmen sayısının daha da artırılması... Bakanlığımız tarafından ilk aşamada bu 250 gibi hedeflenebilir, daha sonra daha da aşağı çekilebilir.

Müdür yardımcısı sayısı... Bakın, bizde 1.300 öğrenci, 3 müdür yardımcısı; bütün işler bizim omzumuzda elektrik faturasından kapının koluna kadar, tuvaletin tıkanmasına kadar. Tüm idari işler, yönetsel işler, denetim işleri, rehberlik hizmetleri, öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin eğitilmesi yani bunların hepsi bir süreç; bunların hepsi 1 okul müdürü ve 3 müdür yardımcısından bekleniyor; iş yükümüz gerçekten çok fazla. En azından müdür yardımcısı sayılarının artırılması, rehber öğretmen sayılarının artırılması lazım diye düşünüyorum.

Bunun dışında, benim başka söyleyeceğim: Mesleki eğitimin gerçekten -evet, ben Anadolu lisesindeyim, ben yıllarca meslek lisesinde idarecilik yaptım- mutlaka artırılması lazım. Bir dönem Bakanlığımızın liselerde bir mesleki eğitim hedefi vardı, yüzde 65. Bence mesleki eğitim ortaokul aşamasına da indirgenmeli. Mesleki ortaokullarının açılması ve meslek liselerinin çoğaltılması gerekiyor, benim önerim bu çünkü bir coğrafya bilen, bir fizik, kimya bilen bu ülkenin lise mezunu öğrencisi ne yapabilecek? Hangi restoranda iyi fizikçiye ihtiyaç var, hangi restoranda iyi kimyacıya ihtiyaç var? Ama bir restoranda iyi bir aşçıya, iyi bir aşçı yardımcısına ya da ne bileyim, bir sanayide meslek lisesini bitirmiş, diploması olan bir çırağa ihtiyacı var bu ülkenin. Almanya Almanya olduysa bugün meslek liseleri sayesinde oldu, mesleki eğitim sayesinde oldu; Anadolu liseleri sayesinde Almanya bu kadar yükselmedi bana göre.

Son bir cümleyle bitirmek istiyorum: Okul Polisi uygulaması, okullarımızda var, benim okulda da var. Okul Polisi uygulamasının güvenlik açısından doğru bir uygulama olduğunu... Az önce dediniz ya hani: "Bu yaşadığınız tehditlere..." Bence Okul Polisi uygulaması bizim can güvenliğimiz, öğretmenlerin can güvenliği, çocukların can güvenliği.

Bir de bana göre CİMER şikâyetleri... Az önce dediniz ya, bazı şeyleri yapıyor insanlar ama gereksiz yere yoran; bizim şevkimizi, öğretmenin şevkini kıran bir CİMER şikâyeti olay var; gerçekten de bu sefer benim müdür yardımcım risk almak istemiyor, sorumluluk almak istemiyor, ben de aynı şekilde çünkü niye? Bakıyorsunuz yüzde 90'ı konuşulup iletişime çözülebilecek problemler. Yani bu CİMER şikâyetleri çok yorucu, bizi yıpratıcı.

RUKİYE TOY (Sivas) - Bir düzenleme oldu ya onunla ilgili.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ MÜDÜRÜ MURTAZA KALI - Evet, şimdi, daha yeni düzenleme oldu ama daha sonuçlarını sahada göremedik. Yani bu CİMER şikâyetleri de bana göre kamu görevlilerinin üzerinde çok gereksiz bir korku ve yetkimizden, görevimizi yapmamızdan biraz da elimizi soğutuyor; bizi soğutuyor yani bu işlerden.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

Sizden ricam böyle soruna odaklanarak kompakt... Çünkü zamanı ekonomik kullanmamız gerekiyor.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Öncelikle hoş geldiniz sayın vekiller.

RUKİYE TOY (Sivas) - Gerçekten, Millî Eğitimin sorunlarını değil de konumuzla ilgili olan kısmı anlatırsanız daha iyi olur.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Evet efendim, ben notlarımı aldım.

Adım Salih Kürşat Yakın, Sancaktepe İbni Sina Ortaokulu müdürüyüm.

Okulum 1.170 öğrencili sayın vekillerim. Dezavantajlı bir bölgede görev yapıyorum, bir yıldır aynı okulda görev yapmaktayım.

Şimdi, tabii ki biz idareci olarak bunun yürütücüleriyiz yani Millî Eğitim camiasının. Tabii, öğretmen arkadaşlarımızın da işin pedagojik ve eğitim alanındaki problemlerde bu suça sürüklenen çocuklarla alakalı tespitleri bizimkinden çok daha sağlıklı olacaktır.

Şimdi, sayın vekilim, değerli hocam; okulda sonraki takiple alakalı tecrübelerini anlattı. Ben de yirmi yedi yıllık bir öğretmenim. Değerli vekilim, Anadolu'da on dört yıl görev yaptım; en iyi yapabileceğim iş olarak bunu görüyorum, seviyorum yani belki benden çok daha iyileri vardır ama şimdi Anadolu'daki durum ile -ki siz Hendek'ten bahsettiniz- büyükşehirlerdeki durum çok farklı. Şimdi, yedi yıldır çalıştığım okulda elbette ki bazı çocuklarımızla bağ kurabiliyoruz, onların dertleriyle dertlenebiliyoruz, aile ziyaretleri yapıyoruz, birçok velimizle hemhâl oluyoruz ancak Sancaktepe gibi bir bölge çok fazla sirkülasyonun olduğu bir yer; sadece nüfus sirkülasyonu da var, öğretmen sirkülasyonu da var; dolayısıyla, bir öğretmenin uzun yıllar boyunca bir çocukla veya bir öğrenciyle ilgilenme olasılığı çok düşük. Bu, belki belli bölgelerde olabiliyor, belli okullarda olabilir. Onun dışında, elbette ki biz mesleğimiz gereği ve duygusal olarak da bazı öğrencilerimizin takiplerini yapıyoruz bizden gittikten sonra, diğer eğitim kurumlarında da.

Şimdi, sayın vekilim dedi ki: "Öğretmenlerin ders içi etkinliklerinin takibi." Elbette ki bizler idareci olarak arkadaşlarımızı denetlemekle, takip etmekle mükellefiz yalnız, şimdi, ben kendi okulum özelinde konuşuyorum: Bir ortaokul, normal ortaokul; burada, inanın, öğretmen tutmak için elimizden geleni yapıyoruz. Şu an 22 ücretli öğretmen arkadaşım var, yaklaşık 45-47 de kadrolu öğretmen arkadaşımız var. Öğretmen arkadaşlarımız... Benim okulumun normal mevcudu, tekli eğitim 40,5 yani 38 kişilik şubelerimiz de var, 42 kişilik şubelerimiz de var; tekli eğitim görüyoruz. Öğrenciyi bayrak töreninde bahçeye çıkardığımız zaman tamamen bahçemizi kaplıyor yani bahçemiz 1.200 metrekare, bilemediniz, kullanım alanı 1.300 metrekare. Hiçbir sosyal aktivitemiz yok. Saat 09.00'da derslerimiz başlıyor, 15.15'e kadar, 15.20'ye kadar devam ediyor ve öğrenci okula girdikten sonra zaten biz bu öğrencinin -şu an çok üzülerek söylüyorum- akademik gelişimini geri plana attık artık; ben kendi okulum özelinde söylüyorum. Neden? "Bu çocuk buraya geldi, sapasağlam bunu evine gönderelim akşam saat 15.15'te." Yani İstanbul özelinde bu öğrencinin takibini yapmak maalesef çok zor.

Buyurun Sayın Vekilim.

RUKİYE TOY (Sivas) - Bununla ilgili mesela Bakanlığa bir talepte bulunabilirsiniz, değil mi? Okulumuzun fiziki şartlarının iyileştirilmesi ya da spor salonları talebi, laboratuvar talebi, okulunuzu yık-yap kapsamında mesela... Bir sürü seçenek var yani.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Haklısınız Vekilim. Sayın Vekilim, şimdi, biz zaten Müdürlerimizle, Kaymakam Bey'le aylık rutin toplantılarımızı yapıyoruz. Şöyle ki: 3 okul yan yanayız, en eski okul bizim okulumuz. 1993 yılında yapılmış. İnanın, yedi yılda müteahhit oldum ben yani şu telefonumda 200 tane usta şeyi var.

RUKİYE TOY (Sivas) - Sizin en büyük sorunuz fiziki yani.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Fiziki yani bu fiziki şartlar zaten... Şöyle, ben hasbelkader, naçizane söylüyorum değerli vekillerim: 45 kişiyle eğitim öğretim olmaz, bir öğretmen olarak söylüyorum. Ben 15 kişilik sınıflarda da öğretmenlik yaptım, 45 kişilik...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sizin sınıf ortalamanız kaç kişi?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - 40,5; 41 yani şöyle: 38 olan şubelerimiz de var, 44 kişi olan da var. Geçen yıl bizim 5'inci sınıflarınıza kayıt 570 öğrenci. Önce bize düşer, sonra özel okula gidecekse özel okula, işte, ne bileyim, imam hatip liselerine, ortaokullarına gidecekse bizden çekilir yani geriye kalanı da bizde kalıyor. 340 öğrenciyle eğitim öğretime başladık ve 7 şubem vardı; 340, 350 olsa 50 kişi zaten. Biz şube kapatıyoruz, çıkan şubeyi... 8'inci şubeyi açtık da 40 civarına getirdik. Şimdi, buradaki temel sorun -benim okulum için söylüyorum- bir defa, mevcutların çok fazla olması. Sayın Vekilim şimdi takip açısından söyledi. İnanın, takibi bu sayılarda, hele hele ortaokul seviyesindeki okullarda mümkün değil. Yani öğretmene, inanın, ekstra bir yük yüklemekten vicdanen rahatsız oluyoruz, birincisi bu.

Diğer bir husus: Sayın vekillerim koordinasyondan ve problemlerimizin neler olduğundan bahsediyor özellikle suça sürüklenen çocuk hususunda. Bizim bölgemizde Tavşantepe diye bir muhit var ve burası çeteleşmenin en fazla olduğu yer. Bunlar, bu çocuklarımız maalesef sokaktan aldıkları kültürü okulda satıyor ve bunları biz dışarıda, maalesef, takip edemiyoruz. Çeteleşme söz konusu ve maalesef o bölgede de biz...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - O proje sizin okulunuzda uygulanır mı, biraz evvel Sayın Kaymakamımızın ve Sayın Millî Eğitim Müdürümüzün bahsettiği mentorluk, koçluk projesi?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Tabii. Efendim, biz bunu -rehber öğretmenimiz de burada zaten- bu projeyi sistemli hâlde, İlçe Millî Eğitim Müdürlüğümüz ve Kaymakam Bey'in de destekleriyle hayata geçirdik ama biz bunu yıllardır 3 rehber öğretmenimizle birlikte yapıyoruz. Sene başında, 5'inci sınıflar hariç 6, 7 ve 8'inci sınıftaki risk oluşturabilecek, suça sürüklenebilecek öğrencilerimizi tespit ederiz, bir planlama yaparız; rehberlik servisimiz haftalık bir planlama yapar, bu çocuklarımızla bireysel ya da grup hâlinde görüşmeler yapar, ev ziyaretleri yapılır. Bu çocukların özellikle bu sene -geçmiş yıllarda da yaptık ama- bu yıl çok daha yoğun bir şekilde devamsızlık meselesini çözmeye gayret ettik. Ev ziyaretlerimiz zaten sık sık oluyor, bu "Bir defa gittik, geldik." gibi bir şey de olmadı.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kıymetli Hocam, toparlayalım lütfen.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Çeteleşme yarım kaldı.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Çeteleşme hususuna gelelim.

Şimdi, malumunuz, burada, Sancaktepe bölgesinde bu durumlar hem nüfusun çok genç olması hem de belirli yerlerde kentsel dönüşümün olmaması... Burada hepimizce malum olan çeteleşmeler özellikle uyuşturucu hususunda maalesef çok yaygın ve bizim öğrencilerimizden risk altında olanların birçoğu zaten hapisnede olan ya da daha önce cezaevine girmiş, çıkmış insanların kardeşleri veya çocukları; dolayısıyla, bunların takibi maalesef sadece Emniyet görevlileri ile bize kalıyor. Burada "koordinasyon" dedi Sayın Vekilimiz; evet, diğer kurumlarla çok ciddi bir planlama yapılması gerekiyor Sayın Vekilim.

Evet, biz burada toplandık, problemlerimiz devasa, ben çok çıkardım yani süre az ama yaşadığımız problemleri, kilit hususu şahsım adına söylemek istiyorum: Bir defa, bu velilerin sorumluluk altına alınması gerekiyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Veliye yaptırım, anne-babaya yaptırım; böyle bir fikriniz de vardı zaten.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Kesinlikle Sayın Vekilim.

Şimdi, ortaokulda bizim disiplin yönetmeliğimiz yok, Davranışları Düzenleme ve Denetleme Kurulu diye bir kurulumuz var; en fazla bir kınama cezası veriliyor. Benim, veliye uyguladığım en büyük yaptırım okula davet etmek, okula yormak; zoraki getirtiyorum, en büyük yaptırımımız bu, inanın. Çok ciddi meselelerde zaten Çocuk Büroyla, Mobil Okul Timleriyle irtibata geçiyoruz fakat buna rağmen birçok hadisede şunu yaşadım ben ve yaşadık: Veli çocuğunu sakatlansa da karakola da düşse gidip almıyor bile. Dolayısıyla, burada veliyi, ana babayı mutlaka bu sürecin içerisine sokmak gerekiyor, yaptırım uygulamak gerekiyor. Ben arkadaşlarıma da hep söylüyorum, mübalağa etmiş olabilirim: Herhangi bir olumsuz davranışta veliye bin lira ceza kesilsin, bu işler yüzde 80 düşer; ben kendi coğrafyam için söylüyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - İnanıyorum çünkü Abu Dabi'de böyle bir sistem var; diyelim ki okulda akran zorbalığı yaptıysa veliye ceza kesiliyor ve hiç yok suç, sıfır yani.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Yani burada veliyi... Tabii ki sizler, yasa koyucular bunları enine boyuna düşüneceksiniz ama ben...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani ben bu fikre çok katılıyorum.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Düz olarak söylüyorum: Velinin, ana babanın sorumluluk altına alınması lazım. "Ben ne yapayım? Söyledim, söyledim, yapmıyor." diyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Müdürüm, şöyle bir istatistiki bilginiz var mı: "Şu kadar öğrencimiz uyuşturucu kullandı, biz bunu Emniyete bildirdik; şu oldu, bu oldu; bu öğrencinin okula devamı daha iyi hâle geldi." Ya da "Okulda darba karıştı ama Emniyete bildirdik ve sonucunda daha iyi oldu, daha kötü oldu, bu Emniyete intikalle daha kötü sonuç doğurdu." gibi bir istatistiki bilgi var mı? Bunları topladığınız bir sistem var mı?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Var tabii.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yani bu proje var da bunların çıktısı var mı, görebilecek miyiz ileride onları?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Şimdi, mesela, bununla alakalı rehberlik servisimiz bütün doneleri tutar; yapılan en küçük veli görüşmesini ve öğrenci görüşmesini kayıt altına alırız biz. Okul bünyesindeki yönetmelik gereği gerekli bütün her şeyi, hatta fazlasını projelendirerek kendimiz yapıyoruz. Emniyete intikal eden meselelerde de bazen çok caydırıcı olabiliyor, evet, bazen de şöyle çocuklar var: Ağabeyinin cezaevinde olduğuyla böbürlenlen öğrenciler var. Dolayısıyla, ben son olarak bir şeyi daha ekledikten sonra, kusura bakmayın...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yok, çok kıymetli bilgilere ulaştık ama 13'üncü dakikamıza da giriyoruz.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Tamam.

Son olarak, çok kısa olacak: Diğer kurumların çok aktif bir şekilde bu meselenin içerisine alınması lazım efendim. Çok kısa bir olaydan bahsedeyim: Öğrencinin evine ben ve öğretmen arkadaşlarım, idareci arkadaşlarım, rehberlik servisimiz 7 defa gitmişiz, çocuğu iki gün okullatmışız, zaman zaman gelmiş, sonra yine kesilmiş. Bu sefer "Velide ihmal var." diye bizim rehberlik servisimiz Sosyal Hizmetlere bilgi vermiş. Sosyal Hizmetler beni arıyor, diyor ki: "Hocam, sizin öğrencinizin forması yokmuş, ondan okula gelmiyor. Biz bu çocuğa forma alacağız, bu çocuk okula devam edecek." Bu iş bu kadar sığ değil. Biz 7 defa okul ziyareti yapmışız, 10'a yakın defa bu veliyi okula davet etmişiz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Eve gitme zorunluluğunuz var mı?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Aslında yok ev ziyareti çünkü bazı arkadaşlarımız imtina ediyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tamam yani öyle bir zorunluluk var mı, öğrenmek için sordum.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Yok aslında, yok öyle bir zorunluluk. Rehberlik faaliyetleri kapsamında, burada Rehberlik Araştırma Merkezi Müdürümüz de var...

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRÜ MUSTAFA ÖZKAN GEZER - Müdürüm, orada ben bir araya girebilir miyim.

Ben de Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürü olarak aranızdayım Sayın Vekilim. Rehberlik servisi olarak bizler gerektiğinde çocukların evlerine ev ziyareti formunu alarak gideriz. Bununla ilgili okul müdürü, okul müdür yardımcısı, ilgili sınıf öğretmeni, rehber öğretmen... Yani 7 kere gidilmesi gerekiyor değil ama bizim yaptığımız bir çalışma bu, yönetmelik gereği ilgi alanımızda olan bir şey.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yönetmelik gereği yapmak durumundasınız?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRÜ MUSTAFA ÖZKAN GEZER - Tabii, tabii. Biz ihtiyaç duyduğumuz zaman da eğer tehlikeli bir durum yoksa 1 defa yapılabilir ama 7 defa kimsenin yapma zorunluluğu yok. O, müdür beyin tamamen inisiyatif alıp da yapmış olduğu bir şey.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Değil, evet. Şimdi, sayın vekillerim, sonuç olarak şunu söylemek istiyorum: Bu bir forma işi değil, zaten biz bunun bütün ihtiyaçlarını, kendi bünyemizde oluşturduğumuz belli yardım sandıklarımız oluyor, kendi kendimize de... Diğer kurumlardan da zaten bunları biz, arşivimiz var, yönlendiriyoruz. Dolayısıyla, bu, koordinasyon eksikliğinden dolayı oluyor işte. Sosyal Hizmetlerde "Buna bir tişört aldığım zaman problem çözülecek." algısı var ama durum öyle değil. Bu işin en dibindekiler, uygulayıcısı biz öğretmenler ve idarecileriz. Burada tabii ki diğer arkadaşlarımız birçok problemlerden bahsedecek.

Ben tekrar hepinize teşekkür ediyorum sayın vekillerim, çok faydalı olacağı kanaatindeyim inşallah.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ben de inanıyorum, çok güzel çıktıkları da oluyor.

Kıymetli müdürlerimizden şöyle bir şey rica edeceğim: Mesela, hocamız bazı şeyleri dile getirdiyse siz başka şeyleri dile getirin tekrara düşmeden çünkü belirli hocalarımızı dinleyeceğiz, sonra da uçağa yetişeceğiz.

Çok teşekkür ediyoruz, çok kıymetli bilgiler verdiniz.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU MÜDÜRÜ SALİH KÜRŞAT YAKIN - Sağ olun Sayın Vekilim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurunuz Sayın Hocam.

SANCAKTEPE ŞAKİR DEMİR İLKOKULU MÜDÜRÜ HAFİZE DANIŞMAN - Teşekkür ederim.

Hoş geldiniz.

Ben Hafize Danışman, Şakir Demir İlkokulu Müdürüyüm; ilçede de özel eğitim, rehberlik hizmetlerinden sorumluyum.

Ben size tam sokağın ortasından, sorunun merkezinden bildireceğim; daha çok Sibel Vekilimizin sorularına cevap vereceğim, bazıları sizin sorularınızdan ayrı olabilir.

Şimdi, çocuklarımızda şöyle bir şey var, daha doğrusu genel anlamda toplumda: Öncelikle, bu çevrelerde suçu ve suçluyu öven tavır ve yaklaşımlar var. Bu tavır ve yaklaşımların bir medya ayağı var; bir de normal, bizim vatandaşlarımızın ayağı var. Medya ayağını sizler de biliyorsunuz. Mesela, bir konuyla alakalı bir mafya babası o işe müdahil olduğu zaman insanlarda bir güven oluşuyor, devletine güveneceği yerde ona güveniyor; bunun bir sürü örneği var; bu da suçu, suçluyu övmek oluyor, o kişiden bir çıkar sağlamak, ona güvenmek anlamına geliyor. Bunun, televizyonda görünen bu şeyin mahalledeki versiyonu var. Bunlar, tabii, dallara ayrılıyor, onların da bir şeyleri var, başta mafya babası, sonra sokakta çeteler; bu artık ortaokula kadar düşmüş durumda, biraz daha önlem almazsak ilkokul seviyesine de gelecek. Mesela bu vatandaşlar bir düğüne gittiği zaman başköşede oturtuluyor, onur konuğu olarak oturtuluyor, insanlar onlara hürmet gösteriyor. İşte, bu öyle olunca normal, sıradan, devletine, milletine bağlı, uyumlu kurallara bağlı vatandaş artık geri duruyor, kendini geri çekiyor. Çünkü neden? Onlar ön planda. Mesela, bunun somut bir örneğini vereyim size: Hapisten salıverilen çocuğu 150-200 başka çocuk karşılamaya gitti davullu, zurnalı ve bu aileye akşamleyin bir "Gözün aydın." tertibi düzenlendi. Bu ailenin yakınlarının açmış olduğu bir işyerine -ben bunun bilinçsiz yapıldığını düşünüyorum ama dikkatli olunması gerekiyor- üst düzey yetkililerin gitmesi, bu tarz şeylerin işte medyada görünmesi, o zaman artık insanların algısında şöyle bir şey oluşuyor: "Bu normal, işte, bunlar daha ön planda." Bir şeye böyle kayıtsız kalmak taraf olmaktan daha beter bir şey, onun sonuçları daha fazla oluyor yani buna dikkat edilmesi lazım, bunun önüne geçilmesi lazım.

Ben hem öğretmenliğimde hem okul müdürlüğümde hep şunu söylüyorum: "Bu çocuklar şiddet içeren dizilerden etkileniyorlar." Hayır, bunlar dizileri seyretmiyorlar, dizilerin seyredildiği saatlerde bu çocuklar sokakta; dolayısıyla, bunlar büyüklerinden etkileniyorlar.

İkili eğitimle ilgili ben size en somut örneği vereyim: Ben ilkokuldayım, arkadaşımın birisi de ortaokulda müdür. Bizim 3'üncü, 4'üncü sınıflarımız sabahçı; onların 7, 8'inci sınıfları sabahçı. Şimdi, bunlar saat birde okuldan çıktıktan sonra aynı mahallenin çocukları 3, 4'ler ile 7, 8'ler birlikte arkadaşlık ediyorlar. Şimdi, her iki grubun da ilgi alanları farklı; hâliyle 3, 4'e giden çocuklar kendilerinden büyük çocuklardan her şeyi öğreniyorlar; ulaşmaması gereken içerikler, şiddet içeren içerikler, bunların hepsine vâkıf

oluyorlar; hâliyle erken ergenleşmiş oluyorlar, ergenliğe girmiş oluyorlar; dolayısıyla, İstanbul özelinde ya da Büyükşehir özelinde, ivedi bir şekilde, artık bir seferberlik yapılarak tekli eğitime geçilmesi şart yani bunun önüne geçmek için. Suç oranlarına baktığımız zaman, "suça sürüklenen çocuklar" dediğimiz zaman eğer İstanbul birinci plandaysa önce buna bir neşter atılması lazım.

Arkadaşlarımız söyledi, "aile sorumluluğu" kavramını artık bir tanım olmaktan çıkarmamız gerekiyor, bunun ciddi idari yaptırımlarının olması gerekiyor, yasa ve yönetmeliklerden beslenmesi gerekiyor. Eğer zorunlu eğitim... Şu an bizim "Veli Akademileri" diye bir şeyimiz var Millî Eğitim Bakanlığında, bu Veli Akademileri gönüllülük esasına göre oluyor fakat çok fazla gelmiyor; kimisi çalıştırdıktan dolayı gelmiyor, kimisinin ilgisini çekmiyor, sabah kuşağındaki o dedikodular daha tatlı geliyor bizim evde kalan vatandaşlarımıza; dolayısıyla, zorunlu hâle getirilmesi lazım bunun. Eğer çocukla alakalı bir sıkıntı varsa sadece çocuğu değil, aynı zamanda anne babayı da rehabilite etmemiz lazım ve onları sekiz-on iki saat -uzaktan eğitim olur, işte, yüz yüze olur- bir eğitime tabi tutmamız gerekiyor. Yani şöyle: Bir çocuk bir suça karışsa ya da zarar veren bir davranışta bulunsu ya da bir kamu malına zarar verse bunun aileye bir yaptırımı olması ya da ne bileyim, aileye bir dokunması gerekiyor; dolayısıyla, bunlar olmadığı için... Mesela, biz "Senin çocuğun şu yaramazlığı yaptı." dediğimiz zaman daha aileden tepki alıyoruz idare olarak.

Kısaca geçeyim, bunlar çok şey.

Şimdi, malum, acı veren olaylara baktığımız zaman ben şöyle bir sonuç çıkardım bir eğitimci olarak: Genelde yakışıklı çocuklarımız ya da ne bileyim, işte, dikkat çeken çocuklarımız, akademik anlamda başarılı olan çocuklarımız ya da parasal anlamda üst düzey olan çocuklarımız hedef oluyor. Bu da şöyle: Suça sürüklenen çocuklarda ya da dezavantajlı çocuklarda sevilme ihtiyacı var, varoluş sancısı çekiyorlar. Şimdi, baktıkları zaman, para yok, akademik başarı yok, bir de fiziki şartlarda bir şey yoksa kendini bir şekilde göstermesi lazım; o varoluşu nerede gösteriyor? Bir çeteye dâhil olarak gösteriyor. Bu çeteler sadece akran zorbalığı yapmayla alakalı değil, bunlar uyuşturucuyla bağlantılı. Mesela, her yere park açılıyor, eyvallah ama bu parkların hep bir sahibi var. Televizyonlarda gördüğümüz bu "Şuna, şu çeteye operasyon yapıldı, bu çeteye operasyon yapıldı..." Hep onların burada küçük küçük dalları var.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Parklarda güvenliği sağlamak çok önemli.

SANCAKTEPE ŞAKİR DEMİR İLKOKULU MÜDÜRÜ HAFİZE DANIŞMAN - Evet. Mesela, benim başıma bir iş gelse ben 5 kişiyi toplayamam ama bunlar Telegram'dan özellikle bir araya geliyorlar, bir anda 150 kişi bir yere toplanıyorlar. Mesela, çok bariz bir şekilde -isim vermem sakıncalı olur mu bilmiyorum ama- amblemleri var, Instagram'da "Çalışma arkadaşları arıyoruz." diye "reels" paylaşmış bir çete, bunu biliyoruz, meşhur bir çete, "Çalışma arkadaşları arıyoruz." diye yani bu kadar cesurca ve pervasızca.

Şimdi, mesela benim tanıdığım bir olay, vâkıf olduğum bir olay: Gebze'de, biliyorsunuz, bir müdür yardımcısı öldürülmüştü. Bunu öldüren çocuk bu karşılıklı çetelerin... Yani sistem bu şekilde işliyor. Mesela, kimi öldürdüğünü, niye öldüğünü bilmiyor bu çocuk. Şeyi şu, Adana'dan diyor ki birisi çetenin birine, malum üst düzey çetelerden: "Bana bir kiralık katil lazım." O başka bir çeteye havale ediyor. "Ya, bize bir tane kiralık katil bul." O buluyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Telegram üzerinden değil mi bunlar?

SANCAKTEPE ŞAKİR DEMİR İLKOKULU MÜDÜRÜ HAFİZE DANIŞMAN - Ya, bilemiyorum artık nereden şey yapıyorlarsa. O buluyor, "Ben size buldum." diyor. Ondan sonra hiç bunlar devrede değil, kiralayan da bilmiyor, bonrasında o da kiralık katili buluyor, karşılığında diyor ki: "Seni Yunanistan'a kaçıracağız, Yunanistan'da yaşayacaksın bundan sonra." Neticede çocuk gidiyor, o müdür yardımcısını silahla vuruyor 30 bin lira karşılığında; ondan sonra, bu bulan kişi Yunanistan'a kaçırılıyor, onu da orada infaz ediyor buradaki çete yani sistem bu şekilde işliyor.

Mesela, bu çocuklar kurye. Kuryeyle alakalı bir meslek dalı ya da ne bileyim, bir oda, bir şey olması lazım; her önüne gelenin kurye olmaması lazım. Bu çocukları o şekilde şey yapıyorlar, ya uyuşturucu satıcılığıyla bu çocukları kandırıyorlar ya da kuryeyle. Mesela, bir yer kurşunlanacağı zaman genelde 14-15 yaş aralığındaki çocukları seçiyorlar çünkü yatar hesaplamayı bizden çok daha iyi biliyorlar. Bu çocuklara teklif şu: "Falanca yeri gidip kurşunlayacaksın; motor istersen senin olsun, istersen yak." Şimdi, 14-15 yaşındaki bir çocuk bir motora sahip olmanın sevincini yaşar yani cazip bir teklif, hâliyle işler de bu şekilde oluyor. Çeteler ve uyuşturucuyla ilgili bölüm bu kadar.

Şimdi, devamsızlık, disiplin sorunları, okul terki çözümü sadece okuldan değil, aileyi mutlaka işin içine katmak zorundayız. Önleyici, koruyucu ve uzun vadeli bir politika sergilememiz gerekiyor; aileye de mutlaka bir idari yaptırım ya da bir zorunlu eğitim, bir kamu hizmeti yani bir şey olması lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ederiz; çok güzel, yerinde tespitleriniz vardı Hocam, sağ olun.

Buyurun lütfen.

Tekrara düşmemenizi isteyeceğim.

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU MÜDÜRÜ DİLEK ONURLU - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; evet, o yüzden çok kısa tutacağım. Zaten diğer okul müdürü arkadaşlarımın ve sayın müdürümün söylediği konular hepimizin yaşadığı, benzer problemler; o yüzden ben küçük ayrıntıları ekleyerek çok kısa bir konuşma yapacağım.

Hüseyin Tolgacan Sıpaşi Ortaokulu Müdürüyüm, ismim Dilek Onurlu. Anadolu yakasının belki en kalabalık okulunun müdürlüğünü yapıyorum, bina olarak en kalabalık; sadece ben ortaokul kısmındayım, aynı binada bir de ilkokullar ve ilkokul müdürümüz de farklı, ikili eğitim. Benim okulum sabah sekizden bire kadar, en büyük problemi de bunda yaşıyoruz çünkü öğleden sonra çocukların kontrol altında olamadığı, devlet kontrolünde ve öğretmen...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ortaokul muydu?

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU MÜDÜRÜ DİLEK ONURLU - Ortaokul, evet.

Devlet kontrolünde, öğretmen kontrolünde olamadığı çok ciddi bir zaman dilimi var, gece yatana kadarki zaman dilimi, çok ciddi bir açıklık var. Maalesef dezavantajlı bir bölgedeyim öğrencilerimle ve öğretmenlerimizle beraber, çok yoğun çalışmalar yapıyoruz. Çalışmalarımızın sonucunda güzel dönüşler aldığımız çok şey var ama buradaki kritik noktamız bizim şu: Veli bizimle iş

birliğı yaparsa, bu noktada veliye çok ihtiyacımız var çünkü saat sekiz-bir arası ve daha sonra yine gönüllü öğretmenlerimizin yaklaşımıyla, bizlerin tabii ki ziyaretleriyle, yaptığımız ekstra çalışmalarla bu çocukların biz kendimiz belli bir noktaya kadar, tabii, kontrolünü sağlayabiliyoruz ama günün sonunda Z raporu almak istediğimizde tabii ki velilerin inanılmaz derecede bir desteğine ihtiyacımız var. Ama şu noktada, geçen gün de aynı örneği vermişim, bizzat yaşadığım bir örnek üzerinden gitmemiz gerekirse, bir öğrencimin okul dışı saatte elinde bir muştayla başka bir öğrenciyi evine kadar kovaladığı bir olayımız oldu yaklaşık dört, dört buçuk sene öncesinde. Bunda hemen veliyi çağırdık, tabii, çocuk polisine olay aktarıldı, şikâyetlere gidildi, daha sonrası için gerekli önleyici çalışmalar yapıldı fakat velinin tavrı: "Erkek çocuk değil mi? Yapacak." Bu noktada kilitleniyoruz. Bu yüzden, evet, kanunlar gerekli; çok ciddi, uygulanabilir kanunlara çok ihtiyacımız var, orada da sizlerin çalışmasına bu anlamda çok ihtiyacımız var, desteğinize çok ihtiyacımız var ama Kürşat Hocam çok güzel bir noktaya değindi, aynı şekilde, Hafize Müdürüm de fakat burada bir miktar belirleme değil, bence burada aile gelirine göre bir miktar belirlemek çok önemli çünkü ben Sancaktepe'ye daha merkez sayılabilecek veya sosyoekonomik düzeyleri yüksek olan bir bölgeden geldim. Oradaki okulum da dezavantajlı bir bölgedeydi ama yakında çalıştığım bir okul sosyoekonomik düzeyi inanılmaz, çok çok yüksek olan velilerin öğrencilerinin geldiği bir okuldu; orada da çok çok başka ama daha kötü problemler görebiliyorduk okula yansıyan, öğrencilerden kaynaklanan. Şimdi, oradaki veliye, örnek veriyorum, 500 lira, bin, 2 bin veya 5 bin lira verilecek bir cezanın o velinin nezdinde bir şeyi olmayacaktır. Neden iki örneği yan yana sıraladım? Bir tanesinde diyor ki: "Erkek çocuk değil mi, yapacak." Arkasından 5 bin lira ceza verdiniz diyelim yani "Parası neyse verelim." zihniyeti olan ailelerinin arasında yaşadığımız sürece bunun da çok fazla yaptırımı olmayacaktır diye düşünüyorum. Şimdi şu da karşımıza çıkabilir: Her gelir yasal bir geliri mi? Hani, gizli şeyler de olabiliyor, gösterilmeyen; bunda da Maliye Bakanlığımıza biraz iş düşüyor gibi gözüküyor.

Dediğim gibi, mesela, veli, öğrencinin gelişimiyle veya kendi ebeveynlik gelişimiyle ilgili okulla iş birliğine girmedeği sürece biz daha bu sorunları çok konuşuyor olacağız bu anlamda çünkü uç noktadalar. Şimdi, veli grubunu da ikiye ayırmak istiyorum: Bir tanesi, tamamen ilgisiz bir veli grubu. Ben gece on birde veliyi arıyorum, diğer yaşadığım bir örnek bu: "Bak, kızın şu anda -7'nci sınıf öğrencisi- şu parkta 17, 18, 19 yaşında, tekin olmayan insanlarla." "Hayır, benim kızım evde." diyor. Bakın, o saatte kızını evde zannediyor ama ben o saatte nerede olduğunu biliyorum ve ben Sancaktepe'ye biraz uzak mesafedeki bir ilçede yaşıyorum. Ben on birde müdahale ediyorum ama annenin evin içinde olmasına rağmen yan odada çocuğunun olmadığından haberi yok. O yüzden, her çocuğumuzu gece yatana kadar tabii ki takibinde olma şansımız yok çünkü çok fazlalar, çok fazla çocuğumuz var ama bu anlamda, tekrar tekrar söylüyorum: Veliyi yakalayamadığımız, bizimle iş birliği yapmasına ikna edemediğimiz her noktada çocuğumuzu daha fazla kaybetmeye doğru yol alıyoruz ve bu noktada da hep aynı cümleyi söylüyorum: Hiçbir çocuğumuzu kaybetme lüksümüz yok, hiçbir çocuğumuzu, bu anlamda.

Kız çocuklarımız için özellikle hem erkekler için hem kız çocuklarımız için sosyal medyanın şu anlamda riskleri çok fazla; evet, sokak kültüründen çok fazla öğreniyorlar ama bizzat kendi çalıştığım okullarda yaşadığım örneklerden yola çıkarak söyleyeceğim şey: Kızlarımız kendini 11, 12, 13 yaşında tanıtan, çocuk olduğunu ifade eden ama aslında belki 30, 40 yaşındaki insanlarla, sosyal medyada, farklı profille onlara yaklaşan insanlarla fazla sohbet içine girebiliyorlar; bu, tahmin edilemeyecek boyutlara kadar gidebiliyor. Yine, çocuklarımız, sağ olsunlar, biz öğretmenler olarak hepimiz burada -bütün okul müdürleri ve öğretmenler, rehber öğretmenlerimiz olsun, diğer öğretmenlerimiz olsun- bu güven ortamını yarattığımız için yine gün içinde bize gelip söylüyorlar. Anne babaya böyle bir şeyi ifade etmeye korkuyorlar, "Ben bunları bunları yaşadım ama sıkıştım artık." demeye çekiniyorlar ama öğretmenlerine veya bize geldikleri anda biz tabii ki gerekli yerlere anında bildirim yapıyoruz, bununla ilgili çalışmalar başlıyor. Aileyle ilgili ve çocuğumuzla ilgili de güzel bir noktaya, olayı en azından daha kritik noktalara gitmeden çözümleyebiliyoruz ama sosyal medyanın ve sosyal medyadaki iletişim kanallarının bu anlamda kız çocuklarımız için çok ciddi tehditleri var. Erkek çocuklarımız için de yine yaşadığım örneklerden yola çıkarak söylüyorum; mesela, isim vermek doğru olur mu bilemiyorum ama mesela TikTok gibi bir merciin ben kesinlikle ya çok ciddi anlamda kısıtlanmasını ya da kapatılmasını istiyorum. Sancaktepe'ye ilk geldiğim iki sene boyunca okul araç gereçlerini kullanarak silah yapan çocuklar, okulda birbirlerine zarar verecek silah yapan çocuklar vardı. Çok basit bir örneğini vereyim: Kalemтірашін jilet kısmını çıkarıp normal okul sınıf içinde kullandığımız tahta kalem -bilirsiniz tahta kalem ve beyaz tahta, artık normal kara tahtamız yok, keşke geriye dönebilecek kara tahtalara- o keşeli kısmını çıkarıp jileti oraya yerleştirip normalde bakıyorsunuz, kapaklı bir tahta kalem ama kapağını çıkardığı andan itibaren kesici bir suç aletine dönüşüyor ve bunu araştırdığımızda ucundan TikTok gibi bir sosyal medya platformu çıktı veya işte, kızlarımızla ilgili -normun dışında diyelim- normun dışında kabul edebileceğimiz bazı davranışlar. Kendisini sergilediği bazı davranışları görüp ailesiyle konuştuğumuzda bakıyoruz, annesi de aynı paylaşımları yapmış gibi. O yüzden, en azından belli bir yaşın altında kesinlikle kullanımına... Ki Avrupa'da bunun örnekleri olmaya başladı artık...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Zaten Mecliste görüşülecek bir yasa tasarısı var, 15 yaşın altında...Hatta bence 16 olmalı.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İRFAN ŞENER - 17 olması lazım, liselerde problem.

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU MÜDÜRÜ DİLEK ONURLU - Bence 17...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - "17" diyorsunuz...

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU MÜDÜRÜ DİLEK ONURLU - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Neyse, bunu savunalım. Araştırma Komisyonumuzda sahadan gelen şey 17 diyelim.

SANCAKTEPE İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ İRFAN ŞENER - Liselerde problem var, alt sınıflarda değil.

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU MÜDÜRÜ DİLEK ONURLU - Zamanı fazla kullandım biliyorum ama bir de şu var çok kısa olarak... Şimdi akademik anlamda çok yetersiz hisseden bazı çocuklarımız da var, ne yaparsa yapsın veya ne kadar desteklenirse desteklensin aileyle ilgili hiçbir problem olmayabilir, sosyal anlamda da hiçbir problemi olmayabilir ama çocuğun önüne... Hani, Çince bir yazı görmüş gibi algılıyor çocuk, herhangi bir matematik veya işte, herhangi bir fen sorusunu

ama bu çocuğa bakıyorsunuz, bir resim dehası çıkabiliyor, müzikte inanılmaz bir yeteneği çıkabiliyor ama o ortaokul düzeyinde bile sonuçta, belli bir kademede veya seviyede Türkçeyi, matematiği tabii ki görmek zorunda ama o seviye bile o çocuk için bazen anlaşılması imkânsız bir şeymiş gibi gelebiliyor. O yüzden de çocuk yavaş yavaş okuldan, okul derslerinden veya akademik platformlardan kopuşa geçebiliyor. Bu benim kişisel fikrim. Acaba meslek liseleri nasıl yeteneklerine göreyse ortaokul düzeyine de bunu daha geniş alanlara aktarabilir miyiz, bu çocukları daha uzun süre kaybetmeden, yine öğretmenlerin okul ve eğitim çerçevesinin içinde daha uzun süre tutabilmek adına diye düşünüyorum.

Bu kadar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGAÇAN SİPAHİ ORTAOKULU MÜDÜRÜ DİLEK ONURLU - Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Okul müdürlerimizden başka söz talebi var mı?

O hâlde PDR öğretmenlerimizi çağırabiliriz.

Çok çok teşekkür ediyorum, çok faydalı bilgiler sundunuz, ben şahsen çok istifade ettim, sağ olun.

Evet, sevgili öğretmenlerimiz, cumartesi günü böyle bir araştırma komisyonuna iştirak ettiniz, sağ olun, var olun.

Bizim konumuz suça sürüklenen çocuklar. Bunlarla ilgili risk faktörlerini tespit etmek, analiz etmek ve bunlara yönelik bir çerçeve oluşturmaya çalışıyoruz. Ben genel baktığımız noktada bir özetlemiş olayım, sonra da bizim sormadığımız şeylere de değinebilirsiniz.

"Çocuklar işlediklerinin suç olduğunun farkında mı?" Mesela, böyle bir sorumuz olabilir. "Ben zaten ceza almayacağım." algısı var mı çocuklarda?" "Adli süreç uzadıkça çocukta nasıl bir psikoloji oluşuyor?" "Çocuk mahkemeye çıktığında travma yaşıyor mu, yoksa normalleşme söz konusu mu?" "Suça sürüklenme potansiyeli yüksek çocukları hangi göstergeler üzerinden tespit ediyorsunuz?" Davranış geçişliği, akran grubu, devamsızlık, öfke kontrolü, aile yapısı ve benzeri. "Bu çocukların erken tespiti için okulda sistematik bir risk tarama ve puanlama yaklaşımı var mı?" "Risk grubundaki bir öğrenci tespit edildiğinde hangi önleyici müdahaleler uygulanıyor?" Mesela; bireysel görüşme, aile görüşmesi vesaire. "Bu müdahalelerin etkisini izlemeye yönelik bir takip mekanizması bulunuyor mu?" Bir de "İdeal bir mekanizma ne olmalıdır? Nerelerde sistem tıkanıyor, nerelerde siz tıkanıyorsunuz?" "Yani sonuçta siz de bazen yılgınlığa düşmektir, demotive olmak gibi durumlar yaşıyor musunuz?" Bir de "Burada karşılaştığınız tipik bir vakayı anonim anlatabilir misiniz?" "O çocuğu sistem hangi aşamada kaydetti?" Müdürlerimize de sorduğumuz bir soruydu. "Aynı çocuğun tekrar tekrar sisteme girdiği vakalarda temel kırılma noktası nedir?" gibi soruları size yönlendirmiş olalım. Ama sizden ricamız zamanı ekonomik kullanmanız. Özgürce kendinizi ifade edebilirsiniz, dediğim gibi vaka örneklerinden de gidebilirsiniz. Bizim sormadığımız ama sizin mutlaka beyan etmek istediğiniz noktalar da olabilir. Söz sizde, hızlıca başlayalım.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Sayın Vekilim, ben başlayayım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, buyurun.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - İsmim Ömer Faruk, Rehberlik ve Araştırma Merkezinde çocuk danışmanı olarak çalışıyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Siz Ömer Faruk Bey, bir vaka da anlatmıştınız bana, onu heyete de anlatmanızı rica edeceğim.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Tabii ki. İzniniz olursa öncesinde bir projeden bahsetmek istiyorum, az önce bahsedilmedi, hayvanlarla ilgili bir proje.

Arif Nihat Asya Anadolu Lisesi bünyesinde sokak hayvanlarının korunması, yaralı hasta hayvanların tedavi edilmesi, sahiplendirilmesi, kısırlaştırılmasına yönelik APES isimli bir proje var. Burada, okulda kediler için bir oda kuruldu ve burada hem gönüllü öğrenciler hem de riskli davranış gösterme olasılığı olan öğrenciler bu kedileri besleme, bakım, hayvanlarla zaman geçirme, oyun etkinlikleri gibi zamanlar geçiriyorlar. Bu şekilde, öğrencilerin öz denetim becerilerinin gelişmesi, öfke ve dürtü kontrollerinin artması, sosyal davranışların desteklenmesi amaçlanıyor. Öğrencilerin de çok severek katıldığı, dâhil olduğu bir proje. Öğretmenlerin gözetiminde istenmeyen davranış gösterme olasılığı olan öğrenciler özellikle bu projeye dâhil edildi ve bu anlamda öğretmen görüşlerine göre fayda sağlandığı da ifade ediliyor. Bu APES isimli projeden bahsetmek istedim sizlere.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir de siz daha önce bir vaka anlatmıştınız köpeklerle sizi tehdit eden öğrenciyle ilgili. Bir daha anlatır mısınız?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bu projenin adı ne?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - APES. Hayvanları Koruma ve Etik Davranma Topluluğu açılımı.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Aslında güzel bir şey.

Siz bir mesele anlatmıştınız bana daha önceden Sancaktepe'ye geldiğimde, onu da anlatırsanız, heyet de duysun.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Bundan önce çalıştığım bir ilkokulda diğer öğrencileri özellikle döven, saldıran bir ilkokul öğrencimiz vardı 3'üncü sınıf öğrencisi, okulda kantine torpil atan, sınıflara gidip torpil atan okul içerisinde sigara içen, hiçbir gerekçesi olmadan diğer çocuklara saldıran bir öğrenciydi. Babasını okula çağırdım, o dönem okulda rehber öğretmendim, babası "Baş edemediğini, çocuğun eve de gelmediğini, 15-20 yaşındaki çocuklarla beraber parkta sabaha kadar oturduğunu, belediye tuvaletlerinde yattığını." söyledi ve hatta yardım istedi doktora götürmek için. Sınıf öğretmenimle beraber görüştük ve öğrenci okula bir şekilde babası zorla getirdi. Biz babasından izin alarak hem sözlü hem yazılı çocuğu zorla hastaneye götürdük psikiyatri servisine. Orada doktora da saldırdı, ilaçlar verildi, kullandıramadı ailesi, ara ara okula gelip diğer öğrencilere çok ciddi zararlar veren bir öğrenciydi. Okula geldiği dönemlerde sürekli yanımda dolaştırdım, beraber derslere girdim, teneffüslerde sürekli yanımdaydı ama dediğim gibi, her sabah bıçak, torpil, sigara gibi durumları vardı ve her sabah arayıp diğer öğrencileri koruma gibi görevimiz de olduğu için buna özellikle özen gösteriyorduk. Sonrasında ailesi bu öğrenciyi yatılı bir yere verdi baş edemediği için çünkü dediğim gibi, kendisinden çok yaşça büyük arkadaşları



vardı ve onların elinden ailesi alamıyordu, bu az önce bahsettiğim parklarda sabaha kadar oturuyorlardı. Ve sonrasında bu öğrenci bir süre okula gelmedi, bir gün okula tekrar geldi, güvenlik beni aradı "Seni çağırıyor hocam." diye, gittiğimde yanında pitbull vardı, pitbullu getirmiş bana saldırması için, "Senin yüzünden başıma bunlar geldi, senin yüzünden ilaç kullanıyorum." Yatılı verildiği yerin gerekçesini ben olarak görüyor ve hâlâ ara ara takılır bana, uğraşır, oraya gittiğim zaman etrafında dolaşırken görüyorum, ciddi tehdit boyutunda bir şey maruz kalmadım şükürler olsun ama yaşadığı şeylerin sorumlusu olarak hâlâ beni görüyor hastaneye gitmesinin ve babasının yatılı götürdüğü yeri, Köpekleri de silah olarak kullanıp yanında gezdirip, beni gördüğü zaman yine mahallede köpeği üzerime gönderiyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir de şey, bir suça karış mıydı?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Evet, özür dilerim, onu unuttum. Mahallede bir çiğ köfteciyi bacağından bıçakladı. Bunu yaparken de ilkokuldaydı henüz. Herhangi bir yaptırımı olmadığı için yaşı dolayısıyla.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Parkta kendinden yaşça büyük çetelerle takılıyordu akşamlara kadar ve annesi, babası almaya gittiği zaman o çetelerden zaten korkuyorlardı.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Vermiyorlar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani tam aslında bir vaka fakat şey projesi önemli, bence bunun üzerinde uluslararası ölçekte bir bakmak lazım. Hem barınaklardan, böyle biraz hayvanları terapi köpeği gibi adapte ederek, biraz eğitim vererek, evcileştirerek ve uygun kedileri, köpekleri hem bir merhamet projesi olur hem de çocuklara merhamet öğretir. Güzel bir örnek oldu, teşekkür ediyoruz.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Şu an ne durumda çocuk?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Ortaokula geçti, yine, düzenli olmayan bir okula gitme süreci var, ondan sonrasında bir suç işleme durumu olmamış. Babası ara ara beni arıyor, ben de kendisine soruyorum, bir suç işleme durumu olmamış ama yine, eve gelmeme, belediyenin tesislerinde yatma...

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Potansiyeli riskli öyle mi?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Maalesef öyle bir risk hâlâ devam ediyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Burada bir psikopatoloji var değil mi Betül Hocam? Sizin anlattığınız üçte 1, 1/3'lük biyolojik faktörler çünkü çok erken, daha ilkokulda başlaması biraz onu gösteriyor.

Evet, şimdi, diğer PDR hocalarımıza söz verelim. Lütfen, olumlu, olumsuz örnekler, ne yapılır, ne yapılamaz...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bir de Başkanım, şimdi, ben açıkça sizlerden kahraman olmanızı falan beklemiyorum, bu çok ağır bir yük, zaten ağır bir yük altındasınız ekonomik, sosyal, kültürel anlamda çalıştığınız bölge olarak, o yüzden, bir kahramanmış gibi konuşmanızı beklemiyorum, tam tersi, üzerinizde gereksiz ve hukuka aykırı bir yük varsa bunu söyleyin, ne yapılması gerekiyorsa bunu da söyleyin. Yani eğer gönüllü çalışmaya devam edeceksiniz bunun sürdürülebilir olmasını nasıl sağlayacağız o zaman? Yani ekonomik yönden mi sizi desteklemek gerekir, yoksa psikolojik destekte mi alınması gerekir? Yani daha iyiye ulaşabilmemiz için problemler nedir? Sizin üzerinizden bize hangi somut örnekleri aktarırsanız bu problemi ortadan kaldıracabiliriz? Onları bilmek istiyoruz açıkçası.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Vekilim, ben size biraz katılmıyorum, öğretmenlerimiz, yani hepimizin aslında birer kahramanlık misyonunu kendine yüklemesi yani ülkemiz için.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ben o zaman devletin görevlerini yerine getirmeyeceğini düşünüyorum. Hâkimler kahraman, öğretmenler kahraman...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şöyle...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Herkes görevini yapsın, kahraman olmasın, kahraman devlet olsun.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani "kahraman" derken işini severek yapmak, işini severek yapmak...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yok, ben onu demek istemiyorum, aşırı yükten bahsediyorum. Sevgi, eziyete dönüşüyorsa alanda faydalı olamazlar yoksa her öğretmen zaten o anlamda kahraman.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Zaten yılgınlık, demotive eden faktörleri sorduk, onları da dinleyeceğiz zaten ama yani kahraman olun bence. Neyse...

Buyurun lütfen.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI MELTEM YONCA ERTAŞ - Sayın vekillerim, ben Meltem Yonca Ertaş; psikolojik danışmanım, Sancaktepe Rehberlik Araştırma Merkezinde çalışıyorum.

Ben bir risk faktöründen bahsetmek istiyorum, o da özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler. Belki okullarda bu durum biraz göz ardı da ediliyor olabilir.

Özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler: Bir defa, özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler normal zekâ seviyesinde olan öğrenciler ama akademik başarısızlıkta bunun da akabinde geliyor. Ben bu arada psikolojik danışmanım ama özel eğitim bölümünde tanılama kısmında çalışıyorum. Özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler akademik başarısızlık yaşadıkları için de psikososyal durumdan da dezavantajlılar. Ayrıca daha kolay kandırılabilirler ve bu durumda da çetelere vesaire, karışma olasılıkları da yüksek. Hatta bununla ilgili yaşanan şeyler de vardır.

Bununla ilgili ben iki durumu sizlere söyleyebilirim. Birincisi, tanılama kısmında güçlük yaşanıyor. Aileler çocuklarının tanı almaması için hastaneye götürmüyorlar. Mesela çocuk 4'üncü sınıfa geliyor, özel öğrenme güçlüğü ama hâlen daha okuma yazmada heceleme seviyesinde olmuş oluyor. Gerçekten ben bu durumları görüp çok üzülüyorum ama normal zekâ seviyesinde yani yapabilecek potansiyeli var ama ailenin...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Özel öğrenme güçlüğü...

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI MELTEM YONCA ERTAŞ - Evet, özel öğrenme güçlüğü.

Normal zekâ seviyesindeler yani öğrenme potansiyeli var ama ailenin ihmalden ötürü daha okuma yazma ya da toplama işleminde bile zorlanıyorlar. Bu birinci aşama. Yani rehber öğretmenler aileleri yönlendiriyor tanı almaları için ama ailelerin çekincesi şu: "Çocuğumuz tanı alırsa sonrasında karşısına bu çıkar mı?" "İşe girmekte zorlanır mı?" ya da "Askerlikte ne olur?" gibi. Birinci kısım tanılamada zorluk.

İkincisi de... Tanı aldılar diyelim. Rehabilitasyonları biz yönlendiriyoruz. Haftada iki saat bireysel olarak ders alıyorlar ama bu onlar için yeterli gelmiyor. Okulların içinde de destek eğitim odaları var. Hatta bana gelen veliler bu destek eğitim odalarından da faydalanmak istiyorlar çünkü kendi öğretmenleri bu dersi sunacak. Yeni bence okulun içinde eğitim alması daha etkili olur ama destek eğitim odası her okulda açılmıyor. Bu da yani zorunlu gibi ama destek eğitim odaları açılmıyor yani gönüllü öğretmen bulmakta zorluk yaşanıyor. O da sanırım verilen ücretlerden kaynaklı diye bunu sizlere söyleyebilirim.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - "Çok kolay aldatılabilir." dediniz ya, tanık olduğunuz bir örnek var mı? Mesela "Şöyle bir olay yaşadık, şu çocuğun başına şu geldi, şurada müdahale ettik, şurada edemedik." gibi.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI MELTEM YONCA ERTAŞ - Yani şöyle söyleyebilirim: Ben tanılama kısmında çalıştığım için okuldaki kısmı yani sonrasında çocuğu izleme kısmında olamıyorum. Sadece, diyelim ki veliler bize geldi, çok ufak, böyle, bir, diyelim ki on beş yirmi dakikalık bir tanılama süreci oluyor. Orada ya çocuğun zorbalık yaptığı ya da zorbalığa uğradığını anlatıyorlar ama özellikle bunu ben okulda çalışmadığım için takip edemiyorum ve ben bir yıldır buradayım, yeni başladım işe, bu şekilde...

Teşekkürler.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Sayın Vekilim, çok özür dilerim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurun.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Sorunuzla ilgili çok kısa cevap vermek isterim.

Hocamın bahsettiği öğrenme güçlüğü: Zihinsel yetersizliği yok ama akademik başarısızlık beraberinde davranış problemlerini getiriyor. Altı saat boyunca hiçbir şey anlamadığı bir okulda, derste öğrenci aktif olarak duramıyor. Bu tanı grubuna sahip, sizlerin de bildiği bir olaya karışmış bir öğrencimiz ilçede var. İsim vermem uygun olur mu bilmiyorum ama sonrasında kamuoyuna yansıyan bir öğrenme güçlüğü tanısı olan ve akademik başarısızlık nedeniyle okulda tutulmasının zorlaştığı, sonrasında cinayete karışan bir öğrencimiz var maalesef.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Şimdi, şunu öğrenmek istiyorum ben...

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Burada araya girmek istiyorum, çok özür dilerim; bahsi geçen öğrencinin rehber öğretmeniyim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurun.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Yenidoğan Fatih Ortaokulu rehber öğretmeni Gülşen Akbulut ben, bahsi geçen öğrencinin de rehber öğretmeniydim. Okul döneminde öyle bir tanısı yoktu Hocam.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Ondan bahsetmiyorum.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Ha, onlar değil. Çok özür dilerim.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Benim söylediğim başkası.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Çok özür dilerim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sizdeki ne?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Ben Minguzzi'ye müdahale eden, katleden öğrenciden bahsediyorum. Okul döneminde herhangi bir tanısı yoktu. "Herhangi bir özür durumu yoktur." diye de e-okulda ibaresi mevcuttur.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Davranış bozukluğu var mıydı?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Tabii.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ne tür davranış bozuklukları vardı?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Arkadaş ilişkileri, davranış problemi, uyum sağlamada güçlük.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - "Tanı yoktu." dediniz.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Tanı yoktu, tanısı yoktu.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Peki, tanı yoktu ama tanı konulması için -davranış bozuklukları dediniz ya- bir yönlendirme yapıldı mı mesela okuldan? Aile mi götürmedi, ne oldu?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Yok, şimdi, davranış problemi olan çocukları hemen yönlendirme yapmıyoruz. Zaten bu öğrenciyle konuştuğunuzda konuşabiliyordunuz. Karşınıza aldığınızda yani öğretmenini, okulu sevmediğini, okulla ilgili olumsuz duyguları olduğunu ifade ediyordu ta 5'inci sınıfta.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bu kişi bu cinayete karıştığı zaman şaşırdınız mı?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Yani şaşırdım, o derece beklemiyordum ancak şöyle: Son zamanlarda -okulun çevresine çok sık geliyor bizim mezun olan öğrencilerimiz- mezun olduktan sonra da okulun çevresine gelmeye devam ediyordu. Hâliyle böyle bir hayran kitlesi de var maalesef.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Hareketlerinden dolayı mı böyle şey yani kabadayılığından dolayı mı hayran kitlesi vardı?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Kabadayılığından ötürü. Mesela "Eylemin suç olduğunun farkında mı?" diye sormuştunuz. Bu eylemleri aslında güç gösterisi olarak aslında algılıyorlardı yani bir gösteriş "Bak, ben güçlüyüm." şeklinde bir algı oluyordu çocuklarda ve ceza almayacaklarının da gerçekten farkındalar bu konuda, bence farkındalar çünkü...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Farkındalar. Ceza almayacaklarının farkında olduklarının ben çok farkındayım çünkü çok fazla haşır neşir oldum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ama böyle, ceza almayacaklar diye bir şey yok ya, ceza alıyorlar yani.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - O, onlara galiba az geliyor, hafif geliyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Az geliyor. Üç-beş sene eğitimevinde kalmak ceza mı ya, Allah aşkına?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Evet, şey değil. Şöyle söyleyeyim: Etki kapasiteleri çok yüksek bu çocukların çünkü akrabaları var, arkadaşları var ve çoğunlukla da okul dışı saatlerde bir araya geliyorlar. Şimdi, bizim ilçemizde sabahçı, öğlenci okullarımız çok fazla. Çocuk okuldan çıktıktan sonra ya da okula gelmeden önce okul çıkışlarında, özellikle okul çıkışlarında, çıkış saatlerinde... Mesela, öğlenci okullarımızın okul çıkışları kış saatlerinde karanlık zamanlara denk geliyor ve özellikle bu saatlerde bir araya geldiklerini duyuyoruz. Biz tabii ki okulumuzda bulunan öğrencilerle ilgili bunların önlemlerini almaya çalışıyoruz gerek bireysel görüşmelerle gerek aile görüşmeleriyle, gerekli gördüğümüzde okulun önüne polis çağırarak...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Anladığım kadarıyla hava karanlıktan dışarıda takılabiliyor çocuklar yani hava kararmış artık.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Değilken de takılıyorlar. Özellikle mezun olan öğrenci diye bahsetmek istiyorum ben, şöyle: Benim mesaim bittiğinde, okuldan gittiğimde -hani, ben sabahçıydım mesela, o da sabahçıydı- caddede geziyordu ve hep kendinden büyüklerle geziyordu, yanında gezen kişiler pek tekin kişiler olarak gözüküyordu ve "Yavrucuğum, niye eve gitmedin?" dediğimde -çünkü okul kıyafeti de üstünde- "Hocam, arkadaşlarla takılıyor." Veliye bundan bahsettiğimizde "Hocam, eve sokamıyorum." şeklinde...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bazı ülkelerde belli saatlerde belli yaş grubundaki çocukların dışarıda olmasına kısıtlamalar var; onu da araştıralım.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Olsa güzel olur.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok güzel olur, öyle başı boş gezip çetelerle takılmak, öyle bir dünya olmamalı.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ben şimdi "Sinyalleri vermişim, niye çözememişim?" deyim. Şimdi, mesela, siz bunu sosyal hizmetlere bildirdiniz mi? Ne oldu yani? Çünkü bir sürpriz olmuş sizin için belki o kadar ağır olacağını düşünmediniz.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Yani tabii o kadarını beklemiyorduk.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ama sonuç itibarıyla bir davranış bozukluğu da var yani dikkat çekmiş.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Mental retardasyonu da vardı bence.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yani niye eksik kalmışız yani "Çocuk niye yaptı?"dan ziyade, niye eksik kaldık da bu çocuğu suç işlemekten önleyemedik?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Uyumlu bir çocuk değildi. Sizinle konuştuğunda mesela "Sen ne söylersen söyle, ben bildiğimi okuyacağım." kafasındaydı, ulaşamıyorduk çocuğa.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tamam o da diyecek zaten, ne yaptık yani?

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Ne yapmak lazım ya da? Biz çocukları konuşmuyoruz, çocuk umurumda değil, ailesi de umurumda değil, hatta destekliyor böyle bir tavır içinde olmasını belki de.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Belki de, bilemiyoruz o kısmı, o kısmı bilemiyoruz. "Müdahale edemiyorum." diyordu.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Siz ailesiyle görüştünüz mü?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Babayla ben hiç vâkıf olamadım. Sınıf öğretmenini okula davet ettik vesaire, hani bunlar olduğunda yani baba okula gelmedi, anne zaten yoktu.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Tamam, bu işte uzmanlığı olan bir eğitimci de olarak burada izlenmesi gereken yol ne o zaman böyle bir öğrenciyle ilgili? Yani bir katile dönüşmemesi için nerede, hangi noktada nasıl bir müdahalede bulunabiliriz?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT - Hemen örneklerle söyleyeyim çünkü benzer potansiyeli olan okullarda çok fazla öğrencimiz oluyor, hatta tanısı olan çocuklar da olabiliyor, hocamın bahsettiği gibi zorlayabiliyor bizi. Buralarda aileler çocuklarına müdahale edebiliyorlar, aileler yanlarına çekiyor, okul dışı zamanlarda aileler yanlarına çıkıyor, gerek baba gerek anne, çocuk yanlarında oluyor. Mesela, hocam öğrencisini yanında dolaştırmış okuldayken, evet, bunu ben de yapıyorum okulumda hani, yaptığımız bir şey ama okuldan sonra da aile yanında taşıyor ve çocuğa izin vermiyor kesinlikle. Birinci döneminin kapanmasına bir ay kala ben bir öğrencimle karşılaştım, kardeşini okula bıraktı ve bu çok sıkıntılı bir çocuktuk, her gün kavga ediyordu, her gün problemliydi, akademik başarısı da düşüktü ama aile bununla çok ilgiliydi, ehliyet almış, işe girmiş, "Hocam konuşmak isterim sizinle, sohbet etmek isterim, işe yetişeceğim." diyerek sorumluluk sahibi de olmuştu

çünkü aile yanındaydı, ailesi destekledi, özellikle baba erkek çocuklarımızla ilgili -gerçi kız çocuklarımızla da ilgili de- aile yanındaydı, destekledi ve o çocuğun herhangi bir suça ya da çeteye ya da yanlış arkadaşlıklara bulaşmasına engel oldu. Çünkü biz okulda bu çocuklara elimizden geleni yapıyoruz gerçekten, ailelere de elimizden gelen desteği veriyoruz ancak okuldan çıktıktan sonraki en çok yaşanan sıkıntılarda okul dışında ve maalesef sosyal medyada oluyor. Telefonda, teknolojiye bu sıkıntıları yaşıyoruz ama oralara biz müdahale edemiyoruz.

**BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT** - Bir şey soracağım, benim ilgimi çeken bir detay var. Bu ağır suçlar işlemiş çocukların ben bazı fotoğraflarını falan gördüm, ellerinde mutlaka sigara, kulak arkasında sigara... Okulda sigara, "puff" gibi şeyler içen çocukların böyle riskli davranışlara temayülü daha mı fazla oluyor? Tabii ki sigaranın dışında esrar falan da gördüm ben masaların üzerinde ama sigara bir alarm çaldırmalı mı kafamızda? "Puff" ve sigara... "Puff" dediğim de şu...

**SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT** - "Puff"lar, evet, evet biliyorum hatta çalıp diğer arkadaşlarına sattıklarını da biliyorum, yakalanıyorlar onlar. Bir etken...

**BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT** - Sosyoekonomik olarak gayet iyi durumda, Bağdat Caddesi'nde oturan, anne baba çok eğitilmiş, hatta benim sevdiğim de bir arkadaşımın evladı bir yerlerden kaçak "puff" alıyor, okulda satıyor mesela, bildiğin suç işliyor, aile çaresiz yani inanılmaz şeyler olabiliyor.

**SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT** - Yani bunlarda benzer durumda karşılaştığımızda Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulu toplanıp yönetmelikteki yaptırımlar uygulanabiliyor, aileye tebliğ ediliyor, süreç bu şekilde işliyor ama bu da bir etken.

**BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT** - Yani "Sigara bir suç göstergesi mi?" diye soruyorum açıkçası.

**SANCAKTEPE YENİDOĞAN FATİH ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ GÜLŞEN AKBULUT** - Etken, etken.

**BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT** - Başka hocamız var mı söz almak isteyen?

Lütfen buyurun.

**SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE** - Hoş geldiniz öncelikle.

İsmim Özlem, Sancaktepe'de ve aynı kurumda on bir senedir görev yapıyorum. Ben bu konuşmaların ardından sahadaki en büyük tıkanıklığımıza değinmek istiyorum.

**SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon)** - Sizin göreviniz ne?

**SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE** - Ben de psikolojik danışmanım, evet.

Bana göre burada en büyük tıkanıklığımız olarak gördüğüm şey: Veliye karşı herhangi bir yasal yaptırımın olmaması. Çocuklar suça eğilimli çocuklar; suç davranışları gösteren, şiddet davranışları gösteren çocuklar; akran zorbalığı yapan çocuklar; bizim bu çocuklarla alakalı yaptığımız çalışmalarda veliyi okula davet ediyoruz, gelmiyor; RAM'a ya da psikiyatriste yönlendiriyoruz, götürmüyor yani burada veli çocuğunun sorumluluğundan hiçbir bedel ödemedi kaçabiliyor. Biz kaçamıyoruz ve bu noktada suça eğilimli olan çocuklarla ilgili bütün yük, bütün sorumluluk Millî Eğitim Bakanlığının üzerinde olmamalıdır diye düşünüyorum.

**SELCAN TAŞCI (Tekirdağ)** - O zaman Millî Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına veliyle ilgili ihbarda bulunmuyor mu?

**SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE** - Tabii ki bulunuyoruz. Burada sadece biz Millî Eğitim Bakanlığı olarak görev yapıyoruz demiyorum, aile ve sosyal hizmetler müdürlüğü de...

**SELCAN TAŞCI (Tekirdağ)** - Bulunuyor musunuz yani bu ailelerle ilgili ihbarda bulunuyor musunuz?

**SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE** - Tabii ki. Biz orada bir ihmal görüyoruz ve bunu hemen sosyal hizmetlere bildiriyoruz ama sahada bazı çalışmalar işlevsel olamayabiliyor yani bir örnek vereceğim, çok basit bir örnek: Çocuk okula devamsız, okula gelmiyor; biz, tabii, bildiriyoruz; yaptığımız bütün çalışmalara, ev ziyaretlerine rağmen bir türlü okula getiremiyoruz. Sonra sosyal hizmetlere bildiriyoruz, sosyal hizmetler devreye giriyor. Aile maddi yetersizlikler yüzünden...

**SELCAN TAŞCI (Tekirdağ)** - "7 kere ziyaret ettik." dediğiniz aile mi? Daha önceki örnek gibi geldi.

**SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE** - Olabilir belki yani bizim okulumuzda bu tarz şeyler çok oluyor. Yani velinin suistimalinden bahsetmek istiyorum aslında. Diyor ki "Ben bu zamana kadar çocuğumu okula yönlendirmedim, götürmedim ama sosyal hizmetler bana şimdi para bağlayacak ve ben okula göndereceğim." Yani bu noktada bir yasal yaptırım olmak zorunda diye düşünüyorum velinin üzerinde yani veliye sorumluluk yasası çıkarılabilir diye düşünüyorum; bu benim fikrim. Bu noktada tıkanıyoruz da aynı zamanda.

**MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane)** - Az önce Sakarya Milletvekilimiz aslında bu konuyu şey yaptı, dedi ki "Bu, ödülü onlardan alırlarsa bu onlara ceza gibi olur." Şimdi hocamın dediğiyle örtüşüyor bence.

**SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE** - Evet, bunu ödül gibi...

**MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane)** - Yani "Suistimal edebilirler." diyorsunuz.

**SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE** - Tabii ki öyle, evet, edilebiliyor. "Gördünüz mü? Ben okula gelmiyordum, şimdi para alıyorum, okula geliyorum."

**MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane)** - Ama bu, yasaya bağlanırsa yaptırımı daha güçlü olur diyorsunuz.

**SELCAN TAŞCI (Tekirdağ)** - Ama tek başına fiziken okula getiriyor olmak, davranışında bir düzelmeyi de beraberinde getiriyor mu, yoksa oradaki diğer çocuklar için de aslında yanlış bir rol modele mi dönüşüyor?

**SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE** - Her ikisi de olabiliyor, diğer çocuklar bundan tabii ki etkilenebiliyor yani ben o ailenin sofrasında, ailenin salonunda başlayan krizin okulun koridorlarına, toplumun kucağına taşındığına inanıyorum açıkçası. Meselenin ailede daha çok bittiğine inanan birisiyim, orada çözülmesi gerektiğine yani çevresel faktörlerin düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Rehberlik servisi ve sosyal hizmetler iletişimi nasıl sağlanıyor, nasıl bir mekanizma var? Bir sistem var mı yoksa yazışma şeklinde mi?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - Açıkçası, bizim ilçemizde biz sosyal hizmetlere kendi telefonlarımız üzerinden bile ulaşabiliyoruz, bu noktada bize yardımcı oluyorlar ama şöyle bir sistem var: Biz bildirim yaparken öncelikle İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne yazı yazıyoruz ve evraklarımızı oradan sosyal hizmetlere gönderilmek üzere yolluyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sonra?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - Sonra bizim evraklarımız sosyal hizmetlere ulaşıyor ve çalışmaları başlatıyorlar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Başlayıp başlamadığına dair size dönüş oluyor mu? Siz de takip edebiliyor musunuz? Yani onların ne yaptığını görmek mi istiyorsunuz?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - Yani sistem üzerinden bir şey yok ama biz ulaşmak istediğimiz zaman ulaşip sorabiliriz, onlar da bazen bilgi verebiliyorlar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Daha tanımlı bir şeyi olsa şeyin...

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - Evet. Bence de eş zamanlı okulun başlattığı müdahale diğer bütün kurumlar tarafından eş zamanlı bir şekilde entegre edilip çalışmalar yürütülebilir.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani bir vaka takibi; başından alacak, sonuna kadar "Evet, bu artık rehabilite oldu." dedikten sonra o vaka bitmiş olacak. Yani belki de herkes onun altına imza atacak; okul, aile ve sosyal hizmetler müdürlüğü temsilcisi, ilçe emniyet bir şeyle "Evet, bunun süreci tamamlandı, ben buna kefil oluyorum." diyebilecek mesela, öyle bir şey.

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - Evet, bence de bu çok güzel olur, böylelikle bütün kurumlar iş birliği içerisinde eş zamanlı olarak çalışırlar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Hem de çocuk sonuna kadar takip edilmiş olur. Böyle bir sistem çalışmamız lazım yani tanımlı olması lazım kıymetli hocalarım, yörgesinin falan tanımlı olması lazım.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Şimdi, tabii, hep ailelerin üzerine sorumluluğu atıyoruz ama davranış bozukluğu gösteren çocukların üzerinde ailenin de zaman zaman iyi niyetli bile olsa özellikle uyuşturucu kullanımı konusunda onların o davranışlarını düzeltmesi de mümkün değil, bir de tabii ki onlar sizin gibi profesyonel değil. Hani tamam, aile kayıtsız kalmamalı ama aileye de bunu yüklediğimiz zaman orada da bir eksiklik olur yani...

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - Yani sorumluluğun tamamını zaten veliye yıkalım demiyoruz, biz bu noktada gönüllüüz zaten yani biz öğretmenleriz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sevgili Hocam, sizin kaç öğrenciniz var?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - 1.170 öğrencimiz var.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Okulda kaç psikolojik danışmansınız?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - Daha bu sene 3 psikolojik danışman olduk.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani kaç öğrenci düşüyor size?

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - 400...

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - O civarda, evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Aslında size bir düzenlemeyle sayıyı 200'e -hani 100 olsa şahane olur da- indirmek gerekiyor

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - Evet kesinlikle biz arkadaşlarla az önce bunu konuşmuştuk, çok şahane olur böyle bir planlama yapılırsa.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Teşekkür ederiz.

Var mı başka söylemek istediğiniz?

SANCAKTEPE İBNİ SİNA ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ÖZLEM SAY KÖSE - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurun Kıymetli Hocam, sizi alalım.

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Merhabalar, hepiniz hoş geldiniz.

Ben, Hüseyin Tolgacan Sipahi Ortaokulu psikolojik danışman ve rehber öğretmeni Arzu Uzun.

Az önce de arkadaşlarımızın dediği gibi, sorunlar her zaman olacak. İlkokulda da çalıştım, listede de ortaokulda da çalıştım. Şu anda çalıştığım ortaokul ve çevre olarak, ilçe Millî Eğitimi olarak zaten öğrencilerimizi, aileyi hep projelere dâhil etme hedefindeyiz. İlçe Millî Eğitim Müdürümün de söylediği gibi "SÖBA" eğitiminiz var, yaşam beceri projelerimiz var ve şimdi Kale'm Ailem Projesi var, bunlara öğrencileri dâhil ediyoruz.

Az önce bir önceki oturumda bir soru sorulmuştu: "Ailelerin haberi var mı, dâhil ediliyor mu?" Zaten, okulda ihtiyacı olan, risk faktöründe olan öğrencilerimizi rehber öğretmenler belirliyor; tabii ki öğretmenlerin dâhilinde, sınıflarında belirlediği öğrencileri yönlendiriyor. Onlar içerisinde biz gönüllü öğretmen, bazen de zorunlu gönüllü yapabiliyoruz. Öğrencinin profiline uygun olabilecek iletişim becerisi ya da öğrenciye yakınlaşması daha iyi olabilecek öğretmenlerimizi çağırıyoruz, bir toplantı yapıyoruz, "Şu öğrencilerimiz var." şeklinde eşleştirmeler yapıyoruz, destekleniyor ilçeden, bizler de okullarda zaten toplantı yapıyoruz düzenli olarak. Sadece okulda yeterli olmuyor maalesef, Gülşen Hocamın ve diğer hocalarımın dediği gibi, okullarımız yarım gün olduğu için öğleden sonra öğrenciler açık alana gidebiliyor, risk faktöründe olan kişilerle bir araya gelebiliyorlar. Bu anlamda, on yıl önce de buna benzer bir toplantıya katıldığımda şunu söylemiştim: Tabii ki öğrencilerin biyolojik gelişimi de bazı şeylere etken olabiliyor. Mesela, akademik başarıları düşük olan öğrencilerde doğal olarak olumsuz davranışlar ortaya çıkabiliyor. 7'nci sınıfa kadar bir nebze öğrenciler

durdurulabiliyor. 7'nci sınıfta hareketlenmeler çok fazla oluyor. 8'de artık çocuğun hedefi de olmadığı için olumsuz davranışlar ve çevresindeki olumsuz örneklerden dolayı ve maalesef kamuya yansıyan bazı şeyler olumsuz etken olabiliyor. Çocuk dikkat çekmek istiyor yani "O lider oldu -olumsuz örneklerle- ben de lider olayım." diye aslında karakteri de belki ona yatkın değildir ama popüler olma etkisiyle maalesef olumsuz davranışları kendilerine çekebiliyorlar. Bu anlamda, şu yapılabilir mi diye sormuştum on yıl önce: Lisede biz çocukları akademik başarısı yoksa aileleri şunu söylüyoruz LGS tercih sürecinde: Yani illa ki anadolu lisesi değil, yani ailelerde maalesef bir yanıma var, "Çocuğum anadolu lisesine gitsin, üniversite okusun." "Her öğrenci üniversite okuyacak anlamında değil, bazı öğrenciler de kısa yoldan meslek sahibi olsun; ara elemana, kaliteli elemana çok ihtiyacımız var." diyoruz. Meslek liselerine yönlendirme yapabiliyoruz ama bu ortaokulda olsa -tabii ki değerlendirmeler yapılabilir- en azından akademik başarısı düşük olan ya da gelecek hedefi olmayan öğrenciler küçük yaştan itibaren kazanılır ve bir yerlerde istihdam edilebilirse hem olumsuz davranışlardan hem de olumsuz çevreden uzak durulabilir. Biz rehber öğretmenler olarak zaten her yerde toplantılarda rehber öğretmenler çağırılıyor, zaten biz bunu orada da hem gönüllü hem kahraman olmaya çalışıyoruz. Yani kahraman olmak kötü değil ama elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz ama yeterli değil, sınırlarımız var. Okul içerisinde, zaten dışarıda olumsuz davranışlara sürüklenen, risk faktöründe olan çocuklarımız okul içerisinde zaten bir yerlere yönlendiriliyor; sportif faaliyetlere yönlendiriliyor, yaşam becerisi gibi, "SÖBA Projesi" gibi o yerlerde istihdam ediliyor. Öğretmenler sadece okul dışında görüşme değil, okul içinde de bazen... Mesela, dün benim bir öğrenci görüşmem oldu, koç olarak demiyorum da "Şu öğretmenine gittin mi: SÖBA'da eşleştirdiğim koçun dediğimiz öğretmenle görüştün mü?" Hani, bazen rehber öğretmenler de yetişemeyebiliyoruz, maalesef öğrenci sayılarımız fazla. Önceden 1.800 kişiye tek kişi bakıyorduk, sonra iki kişi olduk, şimdi biraz daha iyi sayımız ama öğrenci sayımız fazla olduğu için bireysel görüşmeler yapılıyor ama sürekliliği olmuyor. Mesela, keşke çocuğu her hafta görebilsek.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir şey sorabilir miyim?

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Tabii ki.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - On sene önceden bahsettiniz ya, on senelik öğretmenlik yapıyorsunuz...

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Evet, 19'uncu yılım,

bitti yani.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çocuk suçlu profilinde de suçun, suç mahiyetinde bir değişim gözlemlediniz mi?

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Değişim derken...

Mesela?

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani on sene önceki suçlar mı şu anda da gündemde?

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Artarak devam ediyor maalesef. O dönemde belki sadece sigaraydı. Maalesef kamuda yansıtılan filmlerdeki, dizilerdeki ya da haberlerdeki o olumsuz olaylar artarak devam etmesine neden oluyor gibi. Dediğim gibi, eskiden sadece sigara suçu; şu anda mesela görüşme yaptığımız olaylara karışan öğrencilerimizin çok büyük o olumsuz şeylerle karşılaştıkları için yaptıkları şeyler de ağırlaşarak devam ediyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Suçun mahiyeti değişti.

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Değişti, evet.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Siz haftada ne kadar görebiliyorsunuz dediniz? Bir çocuğu bir dönem ne kadar görebiliyorsunuz?

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Mesela, diyelim ki bireysel görüşme bazında olmasa bile... Mesela bireysel görüşme nedir? Bir ders boyunca olur, bazen bu iki derse de sarkabiliyor çocuğun anlattığı duruma göre değişebiliyor. Biz teneffüslerde de gidip görüyoruz ama bir "Merhaba" demek bile ya da kontrol etme amaçlı teneffüslerde yanlarına gidebiliyoruz. Mesela, diyelim ki benim şu an da 500 öğrencim varsa ve risk faktöründe olan öğrencim çok çok fazlaysa onlara haftada bir gün ayıramayabiliyorum da çünkü altı saat dersi var, bazen devamsızlıktan dolayı öğrenci de gelmiyor. Şunu da söyleyebiliriz: Erken teşhis etme olayı dediniz ya, biz zaten senenin başında RAM'lara şunu gönderiyoruz: Bütün öğretmenlerden sınıf risk haritası alıyoruz yani bu, sadece olumsuz davranış değil anne baba ayrımı olabilir, ekonomik durumu olur. Yani bu tarz şeylerin maddeleri var Bakanlığın yayınladığı. Sınıf risk haritalarını topluyoruz, okul risk haritaları yaparak RAM'a yönlendiriyoruz. Bunun da zaten sınıf öğretmenleri de takibini yapıyorlar, bazen değişkenlikler de olabiliyor, arada değişen maddeler de olabiliyor ya da öğrencinin durumu değişebiliyor ve bunların takibini yapıyoruz. Devamsızlığı olan öğrencilerimize de zaten idaremez devamsızlık mektubu gönderiyor, aileyi bilgilendiriyor, bazen aileye ulaşamayabiliyor çünkü dediğimiz gibi, hani "Bütün suç aileye ya da bütün yük aileye yükleniyor." deniliyor ama okulun yeterlilikleri sınırlılıkları var, ailenin daha çok işe girmesi lazım; aile eğitimleri olabilir, sosyal hizmetlerin yani ASPİM'in yapması gereken.

Okullara belki şu yapılabilir mi, bilmiyorum ama: Yani sosyal hizmetlerden sorumlu psikolog olabilir, psikiyatrist olabilir. Her okulun böyle aile hekimi olduğu gibi psikiyatristi de olsa çünkü bazen şu var: Az önce öğretmen arkadaşlarımızla görüşme yaptığımızda bazen biz velilerimizi bir de aşamalı psikiyatriste yönlendiriyoruz. Hani hemen biz yönlendirdiğimizde yönlendirdiğimiz bir veli gidemediği gibi randevu alması da sıkıntı, bir ay uğraşabiliyor. Mesela, o anda öğrencinin...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Randevuyu mesela, o aile hekimiyle kanalıyla falan hızlandıracak bir sistem de kurmak lazım.

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Olabilir çünkü "Bir ay vermiyor hocam." diyor. "Gece alın." diyoruz, bazen biz onların yerine almaya çalışıyoruz, onların farklı düşüncesi de olabiliyor. Doğal olarak ihmal edilmeye çok açık olabiliyor. Ulaşım çok zor oluyor; psikiyatriste gitmeden RAM'a gidemiyorlar mesela, teşhis edilebilmesi için önce psikiyatrist şeyi olması lazım.

Kapalı zarf veriyoruz mesela, dün gerçekleşti. Mesela, çocukla ilgili davranış bozukluğu olma ihtimali var. Biz bir psikiyatriste yönlendirdik veli bize psikiyatristlerin gönderdiği, doldurulması gereken formu getiriyor. Kapalı zarfa koyuyoruz, açılır mı açılmaz mı bilmiyoruz. Psikiyatristten biz bazen şunu da isteyebiliyoruz...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Şimdi, pardon... Siz bir şey saptadınız.

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Bir durum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Psikiyatriste yönlendirilmesi gerekir. Aileye mi veriyorsunuz o kağıtları, aile mi aracı gibi gidip geliyor?

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Şimdi, sistemden biz yönlendiremiyoruz, biz sadece RAM'a sistem üzerinden gönderebiliyoruz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Onu RAM'a mı gönderiyorsunuz?

SANCAKTEPE HÜSEYİN TOLGACAN SİPAHİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ARZU UZUN - Şimdi, iki taraf var. Eğer davranış problemi ya da özgül tanılması yapılması için, hani, o da akademik durumu olabilir ama RAM bunu yapamadığı için o psikiyatristin yapması gereken bir durum. Önce psikiyatriste gidip o çocuğun değerlendirilmesinin yapılması, ondan sonra zekâyla ilgili kısmı RAM'a bırakması gerekiyor. Doğal olarak aşamalı olduğu için uzun sürüyor, tanılama geç gelebiliyor ya da o öğrenci zaman kaybına da maruz kalmış olabiliyor. Yani bazen biz psikiyatriden şunu da istiyoruz: Onlar bizim telefon numaramızı alıyorlar, biz de yapılan değerlendirmenin şeyin dönütünü istiyoruz. Mailimizi gönderiyoruz ama dönüt olmayabiliyor.

Söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - RAM'da görevli var mı?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Ben varım.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Şimdi şey kafama sistem oturmadı da onu öğrenmek istiyorum. Şimdi, geldi, okul saptayamadı, okuldaki rehber öğretmen saptayamadı da veli dedi ki "Ben çocuğumdan endişeliyim, bu, suça karışabilir." diye söyledi rehber öğretmene. Anladığım kadarıyla rehber öğretmenin bir risk şeyi mi var, doldurması gereken bir evrak mı var?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Rehberlik araştırma merkezine gönderirken doldurması gereken bir evrak var. Onun dışında ikinci seçenek de hastaneye göndermek, onun için de ayrı bir evrak var ve onu doktorlar istiyor ve elden götürüyor aile, sistemden gönderebileceği bir durum yok. Zarfa koyup aile veriyor öğretmen...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sistemden gönderirse daha mı...

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Tabii, açmasından korkarak öğretmen istediğini de yazamayabilir, veli açıp okuyabilir. Hastaneye gönderirken bir sistem yok ama rehberlik araştırma merkezine gönderirken bir sistem var.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tamam, gitti hastaneye, anladığım kadarıyla bir de evrak veriyor, veli geri dönüyor okula, öyle mi?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Öğretmenin görüşünü istiyorsa doktor, sınıf durumunu merak ediyorsa öğretmen doldursun diye bir evrak istiyorlar öğretmenden.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yine geliyor okula, sonra bir daha gidiyor?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Öğretmen o evrakı doldurup veliyle geri gönderiyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sonra o psikiyatrist bir şey diyor, o nereye geliyor?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Öğretmen görüşlerine göre eğer psikiyatrist uygun görürse bir ÇÖZGER, 18 yaşının altındaysa, bir rapor düzenliyor, hastane raporu; işte zihinsel engelli, öğrenme güçlüğü, duygu-davranış bozukluğu gibi, ondan sonra...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tanı konulmuş oluyor yani.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Evet, doktor tanı koyuyor, o tanıyı aileye veriyor, ailenin e-devletine düşüyor, o tanıyla destek eğitimi alabilecekse rehabilitasyon merkezinden sonrasında bize geliyor aile.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Alamayacaksa ne yapıyor?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Alamayacaksa okulda kaynaştırma öğrencisi oluyor. Yine bize geliyor ama bir destek eğitimi alamıyor. Örneğin suç bağlamında söyleyeyim: Duygu ve davranış bozukluğu tanısı aldı diyelim, onun altında yer alan tanılardan bir tanesini aldı, maalesef bununla ilgili destek eğitimi alabileceği bir süreç yok çocukların, bir terapi süreci de yok.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ha, işte bu önemli.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Zihinsel engelli, öğrenme güçlüğü gibi bir tanı alırsa okul sonrasında destek eğitimi alabileceği seçenekler var ama duygu-davranış bozukluğu gibi suça dönüşebilecek bir tanıda herhangi bir destek eğitim yok, sadece okulda kaynaştırma öğrencisi oluyorlar, mevcut okuluna devam ediyor, adı kaynaştırma oluyor sadece...

PROF. DR. BETÜL ULUKOL - Şöyle: Şimdi, bu noktadan itibaren eğer doktora gittiye doktorun onu takibe alması gerekiyor yani oradaki sorumluluk doktorun. "İlaç mı başlayacak, ilaçtan fayda görüldü mü, ilaç mı değiştirilecek?" Ondaki sonraki takip aslında Millî Eğitimin. Tabii ki eğitimi takip edecek ama asıl oradaki sorumluluk doktora.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Bu aşamada RAM ne yapacak?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Tanı türüne göre değişiyor Sayın Vekilim. Dediğim gibi, doktorun verdiği tanıya göre rehberlik araştırma merkezinin destek eğitimi sağlayabileceği durumlar var, eğer tanı bizim destek eğitimi sağlayabileceğimiz durum değilse sadece "Öğrenci kaynaştırma öğrencisidir." diye okula bilgi veriyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şimdi, öğrenme güçlüğü varsa RAM takip ediyor.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Ve eğitim sağlanıyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama duygu ve davranış bozukluğu tanısı, potansiyeli varsa RAM'ın bir şeyi olamıyor mu?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Maalesef olamıyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Niye olamıyor? Psikiyatrik bir birim olduğu için mi?

PROF. DR. BETÜL ULUKOL - Zaten her şeyi "psikiyatrik" diye tanımlamak da çok zor zaten.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tabii, zor zaten yani.

PROF. DR. BETÜL ULUKOL - Psikiyatri takip edecek ama aynı zamanda da o çocuğu niye "Okula geri getirin." diyor doktor? Okulda da bunun desteği yapılsın diye.

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Aslında hastaneden direkt okula bağlantı sistemi olsa aynı bu RAM'a yaptığınız sistem gibi, hem böyle...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Duyuyor musunuz arkadaşlar? Tutanağa girmesi için mikrofona konuşur musunuz lütfen.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Evet, bu çok önemli yani. O durumda elinde evrakla 20 kere gitmez veliler.

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Esra Zula Erpay, 60. Yıl Sarigazi Ortaokulundan geliyorum, psikolojik danışmanım, ondan önce de Aile Bakanlığı'nda çalışmıştım Mersin'de.

Şöyle bir durum var: Hocalarımın dediği...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kaç yıllık öğretmensiniz?

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Ben dokuz ay Aile Bakanlığı'nda çalıştım, bir yıldır da Sancaktepe'deyim, daha yeni mezunlardan biriyim. Şöyle bir durum var: Mesela, hani çocukların akademik anlamda bir düşüşü varsa, işte özel eğitim gereksinimi olan, özel öğrenme güçlüğü olabilir, hafif düzeyde otizm olabilir ya da hafif düzeyde olabilir. Bunların tanısı zaten hani RAM aracılığıyla bizim sistemimizde görünüyor, evrak -rapor- bize iletiliyor. Ama şu var: Bizim direkt mesela sosyal hizmetle raporlaştığımız bir durum yok ya da direkt psikiyatriyle, Sağlık Bakanlığıyla irtibat kurabildiğimiz bir alan yok. Biz sadece RAM'a evraklarımızı yönlendirebiliyoruz; diğer iki yere; hem Sağlık Bakanlığına hem de Aile Bakanlığına biz direkt ulaşamıyoruz. Mesela, sosyal hizmete biz durum değerlendirme raporu yazıyoruz, gönderiyoruz ama hani durum değerlendirme raporundan bize bir dönüş de olmuyor. Biz kendimiz arıyoruz, diyoruz ki işte "Bizim şu şu evrakımız hani şu şu tarihte gitti. Hani bu evrakın durumu nedir?" diyoruz. Sosyal hizmet bize diyor ki: "Biz eve gittik, ziyaret yaptık, bulamadık." "E tamam, bulamadınız, hani ne olacak, bu askıda mı?" kalacak diyoruz. "Tekrar bildiri yapmanız gerekiyor." diyor. Tekrardan bildiri yapıyoruz, e yine bize geri dönüş yok mesela. E bu sefer sistem kilitleniyor, sürekli ev ziyareti yapamıyorsun.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Mesele bu.

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Evet, evet. Biz mesela RAM'a nasıl direkt ulaşıyorsak, raporlarımız sistem üzerinden gidiyorsa, buna ulaşamıyorsa, gizlilik oluyorsa aynısının psikiyatri ve Aile Bakanlığı'nda da olması lazım.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Bürokrasiden arındırıp böyle hepsinin...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Herkesin görebileceği bir sistem...

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ve mesela, bir de şöyle denetim olur, karşılıklı denetim olur "Vaka çözüldü mü çözülmedi mi?" diye

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Bir netice olur, netice yok.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani karşılıklı denetim de önemli yani. Okul bu vakadan çözülmesinden sorumlu çünkü öğrencisi, bir şekilde sürekli görmesi lazım sistemde karşılıklı olarak. Bunu çalışmak önemli.

PROF. DR. TOKER ERGÜDER - Sayın Vekilim...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurun Hocam.

PROF. DR. TOKER ERGÜDER - Ben de bir şeyi merak ettim de. Bu süreçte bir de bu çocukların bağlı bulunduğu bir aile hekimleri var. Hiç aile hekimlerinin devreye girdiği yani bir bağlantınız oluyor mu bu çocukların aile hekimleriyle?

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Aile hekimliğiyle hiç bağlantımız olmuyor çünkü psikiyatriye yönlendirmemiz gerekiyor. Psikiyatri diyor ki: "Bu sizin gönderdiğiniz evrak bize gelmeyecek. Bunun hastaneden psikiyatri servisine gitmesi lazım, oranın görüşmesi lazım."

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama aile hekimliğinde de bir randevu olması lazım.

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Şöyle, aile hekimliğiyle ilgili detaylı bilmiyorum ama aile hekimliğinde şöyle oluyor, bildiğim kadarıyla -kendi çocuğumda da böyle bir şey olmuştu- bazen aile hekimi o an acil gördüğü bir durum olursa o aciliyete istinaden hemen randevu için kendisi sistem üzerinden açabiliyor diye biliyorum ben.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama aile hekimliğinde...

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Ama hani mesela, psikiyatriyle alakalı böyle bir durum olmamıştı.

PROF. DR. BETÜL ULUKOL - Okul sağlığı diye bir program var aslında. Yani aile hekimlerinin Okul Sağlığı Programı kapsamında okuldaki bütün sağlık sorunlarıyla ilgili müdahale edebilir, gönderebilir, kendisi bir şey yapabilir; böyle bir program var. Mesela, Sağlık Bakanımızı dinlerken bu gündeme getirebilir.



BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Soracağımız soruları önceden Bakanlığımıza yollayalım, mutlaka bununla ilgili de hazırlık yapsınlar. Bu çok önemli.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yani burada benim anladığım Millî Eğitim düzeyinde bir noktadan sonra yalnız bırakılıyor.

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Tıkanıyoruz, evet.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yani gene yazdıklarınıza cevap alamıyorsunuz ve takipte zorlanılıyor.

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Arıyoruz, dönüş olmuyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani bu, çok iyi takip edilen bir vaka da olabilir ya da vaka bulunmayıp askıda kalan bir vaka da olabilir, hiçbir enformasyon akışı olmuyor, bu önemli bir nokta.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Burada yok, bu bir uyarı butonu olur, evet.

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Ya da mesela şey de olabiliyor: Mesela, şöyle bir durum var, çocukta özel eğitim gereksinimi oluyor. Biz veliyi çağırıyoruz, konuşuyoruz, sohbet ediyoruz; hani "Çocuğun RAM'a yönlendirilmesi lazım, mutlaka gitmeniz lazım." diyoruz. Bu, velinin isteğine göre, veli "Yok, benim çocuğumda bir problem yok. Ben çocuğumun işte akademik anlamda iyi olduğunu düşünüyorum, götürmeyeceğim RAM'a." derse, veli çocuğu RAM'a götürmüyor ve çocuk o akademik başarısızlığıyla, davranış sorunlarıyla baş başa kalıyor. Mesela, buna da yönelik de belki aileye bir yaptırım olabilir. Yani hani bu noktada diyor ki veli: "Ben tanı almasını istemiyorum, ileride asker olamaz." E, çocuk zaten asker olabilecek potansiyelde değil ki. Hani yani çocuk o potansiyelde olsa tabii ki biz tanılama için bir yönlendirme yapmayacağız. Ama diyor ki: "Çocuk asker olamaz." Ama askere gitse zaten yeni travmalar yaşayacak, farkında değil.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Peki, siz şimdi bu ortamda "RAM'a git." diyorsunuz, RAM'a gitmiyor. Orada kalıyor mu?

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Orada kalıyor. Ben tutanak tutuyorum, ona yapacak bir şey yok çünkü veli götürmezse "18 yaşından küçük olduğu için çocuklar velinin sorumluluğunda." diyor ve bundan dolayı mesela bir yaptırımı yok.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - O zaman mahkemeden tedbir istenecek.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bence böyle uzun prosedürler, tedbirler olmadan direkt bir cezası, yaptırımı olması lazım.

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Tabii, cezai yaptırımı, cezai yaptırımı olması lazım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Cezai yaptırımı, hemen para cezası...

PROF. DR. BETÜL ULUKOL - Tedbir kararının da bir yaptırımı yok. Tedbir kararı çıktığında aile bunun sonuna kadar götürüp "Yapmıyorum." derse yaptırımı yok.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Hocam, bence cezadan çok, Millî Eğitim ve kollukla arasında bir şey olacak o zaman, kolluk bir mahkeme kararı olmaksızın da çocuk polisi tarafından alıp götürülebilecek yani.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kolluk marifetiyle tedbirde bir danışmanlık hizmeti ne kadar doğru? O da bir travma.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yok danışmanlık vermeyecek, götürme işini yapacak. Çocuk polisi -sivil- olan arkadaşlar gelecekler, çocuğu alıp götürecek. Başka bir yolu yok.

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Çocuğu götürmek değil de belki aileyi götürüp bir gözünü korkutma daha yararlı olabilir. Çünkü çocuk için bir travma olabilir ama aile zaten yetişkin olduğu için bunu bilerek, isteyerek yapıyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ya da o zaman onlar aileye gelip "Siz götürmezseniz sizi..." gibi bir şey diyecek.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kısacası burada tıkanan sistemde Komisyonunuzun çalışması ve tanımlaması gerekiyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Çok önemli.

SANCAKTEPE 60. YIL SARIGAZİ ORTAOKULU REHBER ÖĞRETMENİ ESRA ZULAL ERPAY - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Başka söz talebi var mı?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Sayın Vekilim, konu değişmeden RAM'la ilgili çok kısa bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tabii, elbette.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Bu iletişim sağlandıktan sonra bence asıl tıkanacak bir nokta daha var rehberlik araştırma merkeziyle ilgili. Hocalarımın bahsettiği şeyler çok kıymetli ama rehberlik araştırma merkezlerinde iki tanı grubuna herhangi bir destek sağlanmıyor. Biri -Mecliste istatistik çalışmalarında da ifade edildi- en çok suç işleyen çocuk profil olarak dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu. Bu çocuklara RAM'lardan bir destek sağlanmıyor bize gelseler bile.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Niye sağlanmıyor?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Dikkat eksikliği ve ne demiştiniz?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanısına bir destek eğitimi yok.

Bir de duygu ve davranış bozukluğu. Asıl suç işleme potansiyeli olan iki tanı grubuna herhangi bir destek eğitimi yok. Zihinsel engele var, otizme var, öğrenme güçlüğüne var, dil konuşmaya var; bunlar da çok kıymetli ama...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir şey sorabilir miyim? Niye destek yok; teknik yeterlilik mi yok, nedir sebep?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Özellikle duygu ve davranış bozukluğu için söyleyebilirim. Eğitim değil de terapi sürecine bir ihtiyacı olduğu düşünüldüğünden bence eğitim kurumlarında verilebilecek bir şey olmamasıyla ilgili bir yorum olabilir diye düşünüyorum ama asıl suç riski olan iki tanı grubuna RAM'larda bir şey yapılmıyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Çözümünüz ne?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Onlara terapi sürecinin sağlanması, yönlendirilmesi. RAM'lar da çünkü terapi desteği sağlayabilecek uzman ekip de var yoksa da sağlanabilir. RAM'lar da bu iki tanı grubu için...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yapabilir mi RAM bunu?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Evet, evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - RAM yapabilirse yapmalı bence bunu.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - RAM'larda bu iki tanı grubu için bir şey yapılabilir olması lazım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ben zannettim ki teknik donanımı yok yani uzmanlık yok. Varsa niye yok? RAM'a uzman takviyesi yapmak lazım.

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Evet.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ama orada bir yasal değişiklik ya da yönetmelikte mi bir değişiklik olması lazım?

SANCAKTEPE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ PSİKOLOJİK DANIŞMANI ÖMER FARUK ER - Sayın Vekilim, rehabilitasyon merkezi yönlendirmeleri yapıyoruz biz RAM'da, ücretini Millî Eğitim Bakanlığı kurumlara ödüyor. Bu iki tanı grubuyla ilgili ücret ödemiyor. Bunun gerekçesini yasal olarak bilmiyorum, nasıl çözülür kısmını da bilmiyorum ama rehabilitasyon merkezleri bu iki tanı grubuyla ilgili ücret alamıyorlar Bakanlıktan, gerekçesini bilmiyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, bakalım ona.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ SEDA YALÇIN - Ben daha önce rehberlik araştırma merkezlerinde de çalıştım üç yıl kadar ve bütün okul kademelerinde de çalıştım, on yedi senedir öğretmenim, PDR'ciyim. Yani şöyle bir sorun oluyor: Rehberlik araştırma merkezleri daha çok özel eğitim öğrencilerine aslında hitap etmek zorunda kalıyor çünkü her ilçede 1 tane rehberlik araştırma merkezi var ve işte "özel eğitim" dedikleri otizm, zihinsel, özel öğrenme vesair öğrencilerine zaten hitap etmekten açıkçası, işin rehberlik ve rehabilitasyon kısmındaki öğrencilerine çok da fırsat kalmıyor çünkü ilçede çok yoğun bir özel eğitim hizmeti de verilmesi gerekiyor ama...

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Şimdi, "Suç işleyen çocuklar özellikle bu iki tanıdan geliyor." diyor. Çok önemli değil mi bu?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ SEDA YALÇIN - Ama orada da işte yine terapi ya da sağaltımıyla ilgili bir hizmet verilemiyor ancak rehabilitasyon merkezlerinde akademik destek alıyorlar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Millî Eğitim Bakanlığı ödemiyor, diğer ikisini ödüyor da belki Sağlık Bakanlığı...

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - İşte o hocamız da diyor ki: "En çok suçlu bu iki tanıdan çıkıyor." Bu çok önemli yani eğer öyle bir şey varsa burası çok önemli yani.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ SEDA YALÇIN - Bu da var ama tabii...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ama "RAM'da zaten iş yoğun." diyor.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ SEDA YALÇIN - RAM'lar açıkçası çok... Yani şöyle...

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - O zaman buna bir şey yapmak lazım. Şimdi, arkadaşımızın dediği...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir uzman takviyesi ya da başka kurumlara yönlendirip ödenek almak, ödenek imkânı sağlanması.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Şimdi, Hocam, çözüm ne?

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ SEDA YALÇIN - Belki bu anlamda ütöpik mi gelir bilemiyorum ama nasıl ki aile hekimleri var sağlık anlamında mahalleye hitap eden yani psikiyatrik anlamda da bir hekimlik birimi yani mesela, işte, 10 okula, 15 okula ya da işte bu mahalleye bir psikiyatri birimi; çocukları yönlendirebileceğimiz, velileri yönlendirebileceğimiz aile hekimliği gibi...

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Yalnızca öğrenciye.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ SEDA YALÇIN - Evet.

Çünkü zaten davranış problemi olan öğrenciyi yönlendireceğimiz açıkçası RAM'dan başka bir yer de yok ki RAM'ın da buna zaten fırsatı yok.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kıymetli Betül Hocam, ergen psikiyatristiniz var mı böyle bir durum için? Yeterli sayıda ergen psikiyatristi var mı?

PROF. DR. BETÜL ULUKOL - Çok zor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yok değil mi? Bu biraz zor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yani okulda sosyal hizmet görevlisi...

PROF. DR. BETÜL ULUKOL - Çok zor. Ancak klinik psikolog falan belki... Zaten psikoloğun yapması gereken bir şey bu.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tabii, tabii; illa psikiyatristin...

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ SEDA YALÇIN - İşte o noktada da...

PROF. DR. BETÜL ULUKOL - Klinik psikolog olması gerekiyor. Yani bir psikolog var fakat oradaki sorun, bu psikologların yani klinik psikologların sayısı çok yüksek değil, psikolog var ama klinik psikolog olması gerekiyor müdahale edebilmek için. Klinik psikologların sayısı az, olanlar da ne yazık ki devlette değil özel kurumlarda çalışıyorlar; sorun böyle.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ SEDA YALÇIN - Ve bu noktada da öğrencilerimizin zaten profil olarak ekonomik düzeyleri düşük. Dolayısıyla özel hastanelere ya da terapi merkezlerine yönlendirmemizin bir sonucu yok açıkçası, bir şey alamıyoruz. Devlet hastanelerinde de... Tabii ki onların da randevuları çok, randevu alamıyorlar, alırlarsa da psikiyatri ilacını yazıyor gönderiyor, bir terapi süreci olmuyor ne yazık ki. Orada da veli ya da çocuk diyor ki: "Ben ilaç kullanmam, ben hasta değilim, deli değilim." orada yine tıkanıyor. O yüzden kolay ulaşabileceğimiz, ücretsiz yönlendirebileceğimiz, destek alabileceğimiz bir birime ihtiyaç var açıkçası. Çünkü biz okullarda 550 öğrenciyi -mesela, ben öyleyim- 1 öğretmeniz. Vakti zamanında 3 bin öğrenciye 1 rehber öğretmedim, onlar düzeldi çok şükür şu an ama en azından 550 öğrenciye 1 öğretmenim. Dolayısıyla davranış problemiyle ya da aile problemiyle gelen bir çocukta davranış sağaltımı yapacak sürece vaktim yok, yok ne yazık ki. Yönlendirebileceğim bir yer de olmayınca tıkanıyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Realist olmamız gerekiyor.

Buyurun Hocam.

PROF. DR. TOKER ERGÜDER - Sayın Vekilim, dünyada pek çok ülkede ve bizde sağlıklı hayat merkezleri var, sağlıklı hayat merkezlerinde psikolog arkadaş var, diyetisyen var; burada kanser taramaları yapıyorlar, sigara bırakma hizmetleri veriyorlar, psikolojik destek veriyorlar. Dünyanın pek çok ülkesinde bu tür sağlıklı hayat merkezinde okul sağlığı birimleri de var, bu okul sağlığı birimlerinde 1 doktor ve 1 okul hemşiresi var ve bunlar -hocalarımın bahsettiği- okullardan gelen bu tür problemlere okul sağlığı biriminde sorumlu doktor ve bu işten sorumlu hemşire hanım bizzat müdahale ediyorlar. Mesela, bu sağlıklı hayat merkezlerinden Türkiye'de şu anda -bildiğim kadarıyla- her ilçede 1 tane olmaya başladı. Okul sağlığı merkezlerinde psikolog var, diyetisyen var, bir de oraya bir okul sağlığı programı açalım, orada bir doktor ve okul hemşiresi olursa böylece arkadaşlar...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - "Doktor" derken ne tam olarak?

PROF. DR. TOKER ERGÜDER - Aile hekimi, böyle çok psikiyatri eğitimi almasına gerek yok. Aile hekimliği ihtisasını yapmış yahut da tıp fakültesinden mezun bir pratisyen hekim de olabilir ama onları biraz hizmet içi eğitimden geçirip... Özellikle hemşire hanım çok önemli, özellikle kız çocuklarıyla görüşmeyi daha iyi bilecek, onlarla samimiyet kurabilecek, oraya gittiğinde sorunlarını dinleyecek ve öyle bir... Mesela bunu Sağlık Bakanlığına, belki bir sonraki toplantıda tartışılabilir.

SANCAKTEPE YENİDOĞAN ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ SEDA YALÇIN - Burada sayı da önemli olabilir mesela, ilçe bazında olursa o birim her okulda 50-100 öğrenci olsa, 50 tane okul olsa; 5 bin öğrenciye o birimin tek başına bütün ilçe babında bakması, yetmesi de zor olabilir. Dolayısıyla, ilçe bazında değil de... Ya da tabii, bu çok spesifik -dediğim gibi- bir şey olabilir ama en azından belki her ilçede 2 birim şeklinde olsa. Çünkü sayı arttıkça ulaşılabilirlik düşüyor ne yazık ki, öyle bir durum oluşuyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ MELİKE NUR ÇALIŞKAN BİLGİN - Ben de bir katkı sunmak istiyorum.

Ben Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünden geliyorum, ismim Melike Nur Çalışkan Bilge.

Biraz önce dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu ve duyu durum bozukluğu tanılı kişiler için bir rehabilitasyon desteği sağlanmadığı, bunun için bir ödeme yapılmadığı dile getirildi. Bu ödemenin yapıldığı grup özel eğitim kurumlarına bağlı rehabilitasyon merkezlerinde faydalanan tanılı grup, daha çok özel eğitime ihtiyacı olan grup; otizm, zihinsel yetersizlik, Down sendromu gibi. DEHB ve duyu durum bozukluğuna sahip bireylerin buralarda terapi desteği alması aslında süreci çözmeyecektir. Diğer grup için bir ödeme yapılıyor ama bu grup için, evet, bir terapi desteği gerekiyor. Bunun için konuşulanları, anlatılanları dinlediğimizde de yapılandırılmış bir sistemin olmadığını görüyoruz. Bu öğrenciler var ama bu desteği kim sunacak? Rehber öğretmenler, psikolojik danışmanlar sağlık kuruluşlarına yapıyorlar ama buradaki yönlendirme tek taraflı kalıyor, çift taraflı bir iletişim söz konusu değil. Buranın yapılandırılması çok önemli olabilir. Bu öğrencilere Sağlık Bakanlığı tarafından, çocuk ve ergen psikiyatristleri tarafından bir psikiyatrik destek sunulurken aynı zamanda rehberlik araştırma merkezlerinde bir psikoeğitim programları ya da bu öğrenciler için hazırlanmış bireysel danışma programlarının sistematik olarak uygulanması gerekiyor. Belki bununla ilgili net bir düzenlemenin olması gerekiyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Böyle bir risk var mı yalnız? Bir tarafı tamir edelim derken bir tarafı bozma riski var mı? Şöyle ki: Özel öğrenme ihtiyacı olan çok öğrenci var, RAM'lar buna anca yetiyor gibi hissediyorum, doğru mu? Yani bunun için başka bir şey oluşturmak lazım sanki.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ MELİKE NUR ÇALIŞKAN BİLGİN - RAM'lar iki bölümden oluşuyor, özel eğitim hizmetleri bölümü ve rehberlik hizmetleri bölümü. Rehberlik hizmetleri bölümünde böyle bir destek sunulabilir bir şey.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - RAM'ın insan kaynağına bir şey daha eklersek mevcut şeyler aksar mı? Bir, onu sormak istedim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - "O konuda bir birim var." diyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ MELİKE NUR ÇALIŞKAN BİLGİN - Özel eğitim hizmetleri bölümü çok yoğun, rehberlik hizmetleri bölümü de yoğun tabii ki ama belki orayı yapılandırmak gerekebilir diye düşünüyorum. Millî Eğitim Bakanlığının bunun için hazırlanmış öfke yönetimi, duyu düzenleme gibi bir sürü içeriği, programı var. Bu programların içerisinde psikoeğitim programları var, bireysel danışma programları var, travma odaklı programlar var. Gördüğüm kadarıyla programlar var ama yapılandırılmış ve kesinlikle uygulanması, karara bağlanmış bir sistem yok gibi görünüyor. Belki bunu netleştirmek gerekiyor. Bu risk grubundaki öğrencilere yapılacak müdahalenin sevk edildiği takdirde RAM'larda, rehberlik hizmetleri bölümünde belki personeli de artırılarak aynı şekilde buranın güçlendirilmesi gerekiyor. Sağlık Bakanlığı psikiyatrik takibini yaparken rehberlik araştırma merkezlerinin rehberlik hizmetleri bölümü de okullarda rehber öğretmen, psikolojik danışmanların yetişemediği takdirde -ki okullarda da yapılabilir ama her okul bunu yapamaz, bu çok net bir tablo- böyle karşılıklı bir iletişimin kurulduğu sistemin oluşturulması gerektiği açık gibi gözüküyor benim tarafımdan. Bunu iletmek istedim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kritik bir soru soracağım: On birinci yargı paketine girmesi düşünülen ama hiç girmeyen bir yasa teklifi vardı, orada sistemde ihmali olan görevliye bir yaptırım, cezai yaptırım... Sizce böyle bir şey realist mi? Birincisi realist mi? İkincisi, adil mi? Yani şunu anlamaya çalışıyorum: Mesela, diyorsunuz: "Biz gönderdik ama öbür taraf takip etmedi." Böyle bir ihmal varsa sizce o kişi yaptırımı tabi tutulmalı mı? Çünkü sonuçta devlet kademelerinde işte, ilgili kurumların ihmali varsa bir cezai yaptırım olmalı mı, olmamalı mı sizce?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ MELİKE NUR ÇALIŞKAN BİLGİN - Bir şekilde risk altındaki öğrenciler aslında tespit ediliyor gördüğümüz kadarıyla. Sadece bu risk altındaki öğrencilerin yani mevcut durumdaki risk bazen beklediğimiz kadar olmayabilir, biz daha az algılarken daha yüksek sonuçlar da yaşanabiliyor. Belki bu yaş grubuyla değişiyor. İlkokulda, evet, öğrencinin risk grubunda olduğu belli.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şunu söylüyorum, şöyle yanlış anlaşılmasın: Yani bir çocuk suça karıştıysa onun rehberinin, danışmanın ya da Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yaptırımı tabi tutulması değil ama o giden süreçte bariz bir ihmal varsa yani bir şekilde bir yere yönlendirildiği hâlde orada takip edilmediyse vesaire, bunu soruyorum aslında.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ MELİKE NUR ÇALIŞKAN BİLGİN - Olmalı tabii ki de. Yani bu problemi çözmek istiyorsak sorumlulukta almamız gerekiyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yoksa zaten kendi çocuğunuza bile bazen mukayyet olamıyorsunuz, size öyle bir sorumluluk yükleme değil de o zincirde yani sana gelmiş ama o zincir kopmuş, gerekli inisiyatif almamışsan mesela... Onu anlamaya çalışıyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ MELİKE NUR ÇALIŞKAN BİLGİN - Belki de zincir daha iyi yapılandırılırsa buna gerek de olmayabilir. Yani bu zinciri belki daha iyi yapılandırıldıktan sonra tekrar değerlendirmek gerekebilir. Ben şahsım adıma böyle düşünüyorum çünkü buradaki zincirin kopmasının başka nedenleri de var gibi görünüyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yavaş yavaş toparlamamız gerekiyor, 12.30'a geldik.

ADALET BAKANLIĞI HÂKİMİ AHMET DÖNMEZ - Sayın Başkanım, zaten bahsedilen kişiler memur oldukları için zaten Ceza Kanunu'nda da şartlar oluşmuşsa görevi ihmal suçundan haklarında soruşturma yapılabilir. O nedenle, böyle bir araştırma yapmaya, yeni bir mevzuat geliştirmeye ihtiyaç yok diye düşünüyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama Adalet Bakanlığında böyle bir fikir gelmişti.

ADALET BAKANLIĞI HÂKİMİ AHMET DÖNMEZ - Pek kullanılır bir şey değil ama mümkün yani görevi ihmalden soruşturması yapılabilir.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yeter ki devlet korumaya almasın işte o zaman yani. Ama dediği de önemli Sayın Başkan, sistemi aslında oturtup da gözlemek lazım yani bu sistem tıkanmış, şu noktada belki çok daha kullanılabilecek bir yol var... Bu, belki de hiç evrak düzenlememeye bile yol açabilir cezai sorumluluk alınca.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Beyefendiye söz verdikten sonra yavaş yavaş toparlayalım diyorum.

Buyurun.

SANCAKTEPE ŞEHİT ÖMER HALİDEMİR ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ YUSUF SERHAT ÜNAL - Şehit Ömer Halisdemir Anadolu Lisesinde okul psikolojik danışmanıyım.

Evet, ihmal ve istismar konusunda ilgili yaptırımlar vesaire var kamu görevlisine eğer bildirmediği takdirde vesaire; bu konuda eklemek istedim.

Diğer bir konu, açıkçası meslektaşlarımızla otururken onu da konuştuk, bizim güvenliğimiz konusu. Şimdi, evet, biz ihmal, istismar durumları, aile içi şiddet durumları bildiriyoruz ve maalesef, bazı mekanizmalar da birbirine karışmış durumda. Hani, az önce bahsettik; mesela, ben sağlık kuruluşlarına yönlendiriyorum öğrencimi hatta kapalı zarfa yazarken bilerek Gmail adresimi, telefon numaramı da yazıyorum ki belki bir irtibat olur benimle ve okulda neler yapılabilir, bunun üzerine konuşuruz. Şu ana kadar hiçbir geri dönüş olmadı. Tabii, onların da dolulukları vesaire vardır. Ben okul adına neler yapılabilir... Çünkü öğrencinin geri bildirimi bizim için çok önemli. Çünkü biz şunu diyoruz: Biz yeterli değiliz, bir uzman görüşü faydalı olur ve ondan geri dönen bir geri dönüt doğrultusunda okuldaki çalışmalarımızı planlayabiliriz.

Güvenlik konusuna gelirse, mesela, aile içi şiddet durumunu bildirim yaptık veya bir ihmal, bir istismar durumunu bildirim yaptığımız zaman veli çok rahat bir şekilde okula gelip bize hesap sorabiliyor bu konuya ilişkin olarak hatta tehdit edilen arkadaşlarımız da vardır meslektaşlarımdan.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Öğrenci tarafından var mı, öğrenci tarafından gelen bir tehdit var mı?

SANCAKTEPE ŞEHİT ÖMER HALİDEMİR ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ YUSUF SERHAT ÜNAL - Genellikle aile tarafından tehdit ediliyor veya çocuk üzerinden mesaj da yollayabiliyorlar. Açıkçası ben öyle bir tehdit aldım mesela, kendi adıma konuşsam.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bu korkunç bir ya, veliden tehdit almak yani çok caydırıcı bir şey sizin için.

SANCAKTEPE ŞEHİT ÖMER HALİDEMİR ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ YUSUF SERHAT ÜNAL - Sahada ilk karşılaşılan kişi biziz, ruh sağlığı alanında en kolay ulaşılabilen kişi de biziz, bunu da konuştuk. İşte, diğer çocuk psikiyatrisi, ergen psikiyatrisi, yetişkin psikiyatrisi hatta bazen veliyi çağırıyoruz, veliyle çözüme ulaşabileceğimizi düşünüyoruz, tıkanıp gittiğimiz bir nokta da bu. Şunu diyorum açıkçası: Bu çocuk, bu veliden iyi yetişmiş, iyi devam ediyor, veliyi bir yere yönlendirmek lazım ama veli de yetişkin bir birey olduğu için benim sözümü dinlemiyor, burada tıkanık mesela ve çocukla ilgili yapılan çalışmalar... Hep söylüyoruz zaten kuramsal açıklamalarda, eğitimin 3 sacayağı var, aile bizde hep ihmal oluyor bu gibi bölgelerde. Dediğim gibi, sadece bunun tabii ki sosyoekonomik durumla vesaireyle de ilgisi yok, kanuni olarak biraz yaptırımların da artması gerekiyor, velinin sorumluluklarını kesinlikle alması gerekiyor. Bizim devam-devamsızlık konusundaki yaptırımlarımız yani benim daha yeni karşılaştığım durum... Okul polisiyle de konuştum -bizim okulumuzda okul polisi de var riskli bir bölgede olduğu için, bazı okullara

Kaymakamlığımız sağ olsun, yönlendirmesini yapıyor- kendim de konuştum, veli çocukların okula gelmek istemediğini belirtiyor. Çocuklar, evet, gelmek istemeyebilir -2 kız öğrenci- açık liseye kaydını alabilir veya sistem içerisinde başka yapı taşlarında yer alabilir. Bunu almak için veliyi okula davet ediyoruz "Bakın, yasal yaptırım var." diyoruz. "Ne yapıyorsan yap, beni istediğin yere şikâyet edebilirsin." diyor. Böyle yaptırımlarla veya böyle söylemlerle de karşılaşıyoruz. Genelde ilk karşılaşılan yüz biz olduğumuz için bize insanların biraz kötü bir tabir olacak ama "çemkirmesi" ilk bize oluyor veya "Çocuğumu ben yetiştiremiyor muyum?" gibi tepkiler alabiliyoruz. Okulumda 1.450 var, şu an tekim maalesef, teke düştüm; normalde 3 kişiydik teke düştüm, bir sıkıntı oldu yani atama dönemlerinden kaynaklı, onu da belirtmek istiyorum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kolaylıklar diliyoruz.

SANCAKTEPE ŞEHİT ÖMER HALİSDEMİR ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ YUSUF SERHAT ÜNAL - Şimdi, şöyle bir durumdan daha bahsedeceğim: Maalesef doğa boşluk kabul etmiyor. Bu çocukların boşluk süresi ne kadar oldukça o derece suça eğilimi veya...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çeteler doldurmaya başlıyor.

SANCAKTEPE ŞEHİT ÖMER HALİSDEMİR ANADOLU LİSESİ REHBERLİK ÖĞRETMENİ YUSUF SERHAT ÜNAL - Evet.

Bu bölgedeki aileler de genellikle anne, baba, abi, abla çalıştıkları için çocuk denetiminde de sıkıntı yaşayabiliyorlar hâliyle. Çetelerin de ilk doldurduğu nokta bu çocuklar oluyor. Umarım yani mesela, burada yerel yönetimler veya belediyeler aracılığıyla artık bir yetenek taraması yapıp... Ben bu zamana kadar altı senedir öğretmenlik yapıyorum. Bu zamana kadar herhangi bir spor dalıyla uğraşmış bir öğrencimin, aktif olarak devam eden bir öğrencimin suça meyilli olduğunu görmedim. Her öğrencinin farklı yetenekleri olabilir, farklı farklı branşlarda yetenek taraması yapıp yönlendirilebilir, spor ahlakı da alır bu öğrenciler. Yine değerler eğitimi konusunda Millî Eğitimin güzel çalışmaları var. Biz de bunları okulda devam ettiriyoruz faaliyet olarak.

Demek istediklerim bu kadar, teşekkür ederim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkürler.

Buyurun.

SANCAKTEPE KEMAL TÜRKLER İLKOKULU REHBER ÖĞRETMENİ HAVA AYBAKAN - Merhabalar, hoş geldiniz öncelikle, ben Kemal Türkler İlkokulu Rehber Öğretmeni Psikolojik Danışmanı Hava Ayabakan.

Bu bölgedeki -Sancaktepe'deki- 13'üncü yılım. Şöyle, ben söylemek istediklerimi çok kısa söyleyeyim çünkü Kaymakam Bey gelecek. Çok fazla sorun üzerine konuşmak yerine biraz çözümlerle alakalı konuşmak istiyordum açıkçası. Ailelerin rehabilitasyon merkezine alınıp suça sürüklenen ya da suça eğilimli olan çocukların, risk altındaki çocukların ailelerinin belirli kurumlar tarafından, devlet kurumları tarafından alınıp rehabilite edildikten sonra eğitim ve öğretim sürecine dâhil edilmesinin çok sağlıklı olacağını düşünüyorum. Artı bir de az önce Hocamızın söylediği gibi...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ben şunu anlamadım, diyelim risk buldunuz "Eğitimi dursun." mu diyorsunuz?

SANCAKTEPE KEMAL TÜRKLER İLKOKULU REHBER ÖĞRETMENİ HAVA AYBAKAN - Evet, risk altında olan çocukların listesini yapıyoruz ve gönderiyoruz. Risk altında olan çocukların ailelerinin çocuklarla beraber alınıp bir süre rehabilite edildikten sonra eğitim öğretim kurumuna gelmesi gerektiğini düşünüyorum.

İkincisi de tanılama oluyor fakat tanılama sonrasında suça sürüklenen, risk altında olan çocuklar özellikle dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanısı almış çocuklar olarak daha sonraki yıllarda suça sürüklenen ya da suç işlemiş çocuklar olabiliyorlar. Bu noktada dikkat eksikliği ve hiperaktivite tanısı almış çocukların yani tanılanmış çocukların ilaç kullanımı konusunda çok ciddi sıkıntılar var. Aileler kesinlikle bu ilacı kullanmak istemiyorlar ve çocuğa kullanırmıyorlar ilacın yan etkisi olduğunu düşündükleri için. Rehber öğretmen olarak biz bunları, bu bilgiyi veliye söylediğimiz, veliyle paylaştığımız zaman bile veli şunu söyleyebiliyor: "Sizin gibi rehber öğretmenler yüzünden benim çocuğum ilaç kullanıyor ve kilo almaya başladı, gece yeme sorunu olmaya başladı." tarzında cümleler kurabiliyorlar. Bu noktada dikkat eksikliği, hiperaktivite tanısı almış bir çocuğun ilerleyen yıllarda ortaokul veya liseye geldiğinde en azından suça sürüklenme noktasında artış göstermemesi adına bu noktada tanı aldıktan sonra ilacı kullanması konusunda şey oluyor, yani biz çocuğun orada ilaç kullanıp kullanmadığını bilmiyoruz. Örnek veriyorum, bir öğrencim var ve risk altında olan bir öğrenci dikkat eksikliği ve hiperaktivite tanısı almış fakat aile bu ilacı kullanırmak istemiyor çünkü ilacı kullandığı takdirde çocuğunun yan etkileriyle baş başa kaldığını ve yeme sorunu olduğunu söylüyor. Hani tanılanma, evet oluyor ama tanı aldıktan sonraki süreç aslında bu noktada çocuk ilaç kullanmadığı için özellikle dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu ve dürtüsellik problemi ilerleyen yıllarda karşımıza ortaokula ve liseye geçtiğinde çocuk, antisosyal kişilik bozukluğu, suça sürüklenen çocuk, risk altında olan çocuk olarak karşımıza çıkıyor. Buradaki en önemli hususlardan bir tanesi de bu noktada ailenin ilacı kullanıp kullanmadığına dair... Eğer kullanmıyorsa bir yaptırımla karşı karşıya kalması gerektiğine inanıyorum çünkü dediğim gibi on üç yıldır Sancaktepe'de çalışıyorum. On yıldır ilkokulda çalışıyorum, ilkokulda çalıştığım süre boyunca en sık karşılaştığı sorunlardan bir tanesi de buydu, ilaç konusuydu yani. Çünkü ilaç, o kişinin duygularını, düşüncelerini, davranışlarını, biyolojik var olan sorunlarını bastırıp çocuğu o noktada da sakinleştirdiği için, ilacı kullanmayan bir öğrenci diğer kademelere geçtiğinde bu şekilde dürtüsellik problemiyle maalesef üzülerken söylüyorum, işte, bıçaklama, yaralama, suça karışma sorunları çok daha fazla oluyor. Yani benim rehber öğretmen olarak söylemek, eklemek istediklerim bunlardı. Ailenin rehabilite edilmesi ve çocuğun ilaç kullanma sürecinde ailenin takip edilmesi, kullanmıyorsa da cezai bir yaptırımın olması.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Kaymakamım, hem okul müdürlerimizden hem PDR öğretmenlerimizden çok kıymetli bilgiler edindik. Gerçekten çok verimli bir toplantı yaptık. Keşke siz de aslında dinleseydiniz demedim değil fakat öğretmenlerimizi, müdürlerimizi konuşturduk güzelce, size tutanakları verelim, oradan muhtemelen siz...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Hiç kimseyi sizin aleyhinize konuşturmadık Sayın Kaymakamım, ekip çok sağlam yani haberiniz olsun.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, Sibel Hanım biraz uğraştı ama böyle bir netice alamadık.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Hepimiz biz aynı görüşteyiz çünkü çözüm odaklı bir anlayışa sahip olduğumuz için bu da bize... Biz bu milletin bize emanet ettiği çocukları kendi çocuklarımızdan daha kıymetli addederiz ve rehber...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Aslında biraz özlük hakları konusunda talepleri olabilir mi diye düşündük ama o konuda da pek fazla bir şey yok.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şöyle: Hakikaten çok kıymetli bilgiler edindik, tutanakları sizinle paylaşıyoruz Sayın Kaymakamım, nezaketiniz için çok çok teşekkür ediyoruz, sabırla orada bizi beklediniz. Hem misafirperverliğiniz hem bu centilmenliğiniz için ayrıca teşekkür ediyoruz.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Estağfurullah, biz teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şimdi, sizin o görsellere bakalım.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Bu, SÖBA kapsamındaki çocuklarımızla yaptığımız faaliyetler, işte spora... Ve bundan da ciddi anlamda başarı elde ettik, il 1'inciliği de elde ediyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok güzel bir model, çok kıymetli.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Şurada kahvaltı ve yemek programı yapıyoruz çocuklarla. Öğretmenler burada sportif faaliyetlere götürüyor çocukları. Kendi özelliğine göre farklı branşlarda... Dediğim gibi, burada belediyeden de yararlanıyoruz, Gençlik ve Spordan da yararlanıyoruz, işte, sinemaya götürüyoruz çocukları yani ilk defa birileri çocuklara "İyi ki varsın." diyor. Dolayısıyla değer atfediliyor, onunla beraber yemeğe götürüyor. Ben kendi çocuğumla ilgilenemiyorum maalesef, bir baktım, çocukta bir değişiklik oluyor, öğretmenle görüştüm, dedi ki: "Kaymakam Bey, ben onunla bir yemeğe gittim, yemek yemeye götürdüm." İlk defa birisi ona bir değer atfediyor. Çünkü aile tarafından götürülmesi çok anlam ifade etmiyor. Belki ailenin dışında ilk defa birisiyle kahvaltıya, yemeğe gidiyor bu çocuklar, işte, sportif faaliyetlere götürüyor. Dediğim gibi, burada özellikle Millî Eğitim ve gönüllü öğretmenlerimize şahsınızda canıgönülden teşekkür ediyorum, emeklerine sağlık.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani biz de bu pilot projeyi ileriye daha nasıl taşıyız ve nasıl yaygınlaştırırız... Ben kesinlikle Millî Eğitim Bakanımızla da konuşacağım, bu Sancaktepe'deki pilot proje bence çok kıymetli bir proje. Zaten onu ilk duyduğumda "Mutlaka geleceğim Komisyon olarak." demiştim İlçe Millî Eğitimi Müdürümüze de.

Çok teşekkür ediyorum, çok özverili bir çalışma.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkanım, ben de Sayın Kaymakamıma bir şey sorabilir miyim?

Bu veri toplama konusunda ne yapıyoruz acaba? Yani veri çok önemli, sizin bu projenin çıktıları çok önemli.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Tabii.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Benim anladığım kadarıyla zaten risk analizini Millî Eğitim her zaman yapıyor, tabiidir ama RAM'a geliyor bunlar. Siz şimdi, oradan aldığınız verilerle ayrıca bu suça sürüklenme riski taşıyan çocuklarla ilgili de bir çalışma düzenlemeyi düşünüyor musunuz?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Zaten bu çalışmanın içerisinde o da var yani şimdi rehber öğretmen arkadaşlarımızla beraber bu çalışmayı yapıyoruz. Her okulda dediğim gibi bir komite kurduk, bir koordinasyon var, müdür yardımcısı, rehber öğretmenlik eşliğinde öğretmen arkadaşlarımız da buna destek veriyor. Dolayısıyla, bir koordine içerisinde buna suça sürüklenen çocukları da yani devamsızlık yapanlar, risk altında olan bütün çocukları bu kapsamda değerlendiriyoruz. Bunun için de o söylediğiniz...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yani günün sonunda şunu alabilecek miyiz: RAM'da bunun bir tutanağa vardı, bu çocuğu biz aldık, bir sene sonra bunun eğitim öğrenim durumunda devamsızlığı ortadan kalktı, şu olumlu gelişmeler oldu.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Tabii.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kaç çocuğa fayda sağladık mesela?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Tabii tabii, burada, her bir çocuğa özel bir çalışma yapıyoruz. İşte yıl sonunda sportif anlamda, akademik anlamda, devamsızlık anlamında bunun bir... Çünkü bunu yapmazsanız zaten başarılı olup olmadığını, ciddi bir emek sarf ediliyor çünkü yani şu anda bütün...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Veride çünkü problemimiz oluyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ölçme ve değerlendirme...

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Tabii, o olmadan zaten... Dediğim gibi, ciddi bir emek sarf ediliyor, bütün kurumlar bu projeye seferber edildi. İşte, 250 tane sadece gönüllü öğretmenimiz var ve her 2 öğretmenden sorumlu 1 müdür yardımcısı var, okul müdürümüz var, Millî Eğitimde şube müdürü var.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok çok kıymetli bir iş yani elinize sağlık gerçekten...

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Dolayısıyla bunun ölçülebilirliğini de her öğrenci bazında...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ne zaman başladı bu proje?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Geçen sene bir başladı ama bu sene biz tamamen artık bütün paydaşları için içine kattık yerel yönetimden. Şimdi, daha farklı bir dediğim gibi, aileyi de işin içine kattık, ailede en ufak bir sıkıntı olduğunda ya yardımlarla, sosyal hizmetlerle... İşte, ailede bir problem var, mesela anne şiddete maruz kalıyorsa hemen sosyal hizmetler devreye giriyor. Sadece çocuğun özelinde kalmıyor bu proje.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yani seneye bir çıktı alabileceğiz?

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Tabii, kesinlikle.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Kaymakamım, çok teşekkür ediyoruz.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Biz teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sizin söylemek istediğiniz bir şeyler varsa kapanış için...

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Yani bence çok kıymetli, sizin buraya gelmeniz bizim için gerçekten çok kıymetli, çok değerli. Biz size canıgönülden teşekkür ediyoruz.

Ya, bu çocuklar bizim çocuklarımız, ben hep okullara gittiğimizde de onu söylüyorum: Hiçbir çocuk terörist doğmuyor, hiçbir çocuk problemlili doğmuyor, hiçbir çocuk sıkıntılı ve problemlili değildir. Problemi olan çocuk vardır, sıkıntısı olan çocuk vardır dolayısıyla biz bu problemi olan, sıkıntısı olan çocukların bu sıkıntısını gidereceğiz. Şunu söylüyorum: Sıkıntılı Kaymakam olabilir, Millî Eğitim müdürü olabilir, öğretmen de olabilir nispeten ama sıkıntılı, problemlili bir çocuk yok. Dolayısıyla, bu millet bize emanet ediyorsa bu çocukları en güzel şekilde bu çocukların bu tespitlerini yapıp bu sıkıntıları neyse bu sıkıntıları gidermek adına da elimizden gelen her şeyi yapıyoruz. Bunun tabii Meclis ayağında kale alınması, bunun için de bu kadar milletvekilinin bu işe gönülden olması yani biz burada uğraşıyoruz ama tabii birçok şey orada bitiyor, Mecliste bitiyor, kanunla bitiyor, yönetmelikle bitiyor.

Dolayısıyla ben hem şahsım hem kurumum hem ilçe halkı adına siz değerli Başkanımıza, milletvekillerimize, Meclisimize canıgönülden teşekkür ediyorum. Emeğinize, yüreğinize sağlık, şeref verdiniz.

**BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT** - Biz çok teşekkür ediyoruz Sayın Kaymakamım.

Hakikaten çok istifade ettik burada yani güzel bir pilot çalışma başlamış. Hocalarımız da hakikaten çıktıları çok kıymetli, çok güzel isabetli tespitlerde bulundular. Bu toplantının ülkemiz için çok faydalı bir toplantı olduğunu düşünüyorum, inşallah raporumuza aksedecek. Sayın Cumhurbaşkanımız bu Komisyonu özellikle çok yakından takip ediyor. İnşallah gerçekten rafta kalmayacak bir Komisyon raporu olacak. Geleceğimiz olan çocuklar için de bu Komisyondan ve bu toplantıdan da fayda üreteceğimizi düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyoruz Sayın Kaymakamım, sağ olun, var olun.

Kapanma Saati: 12.39